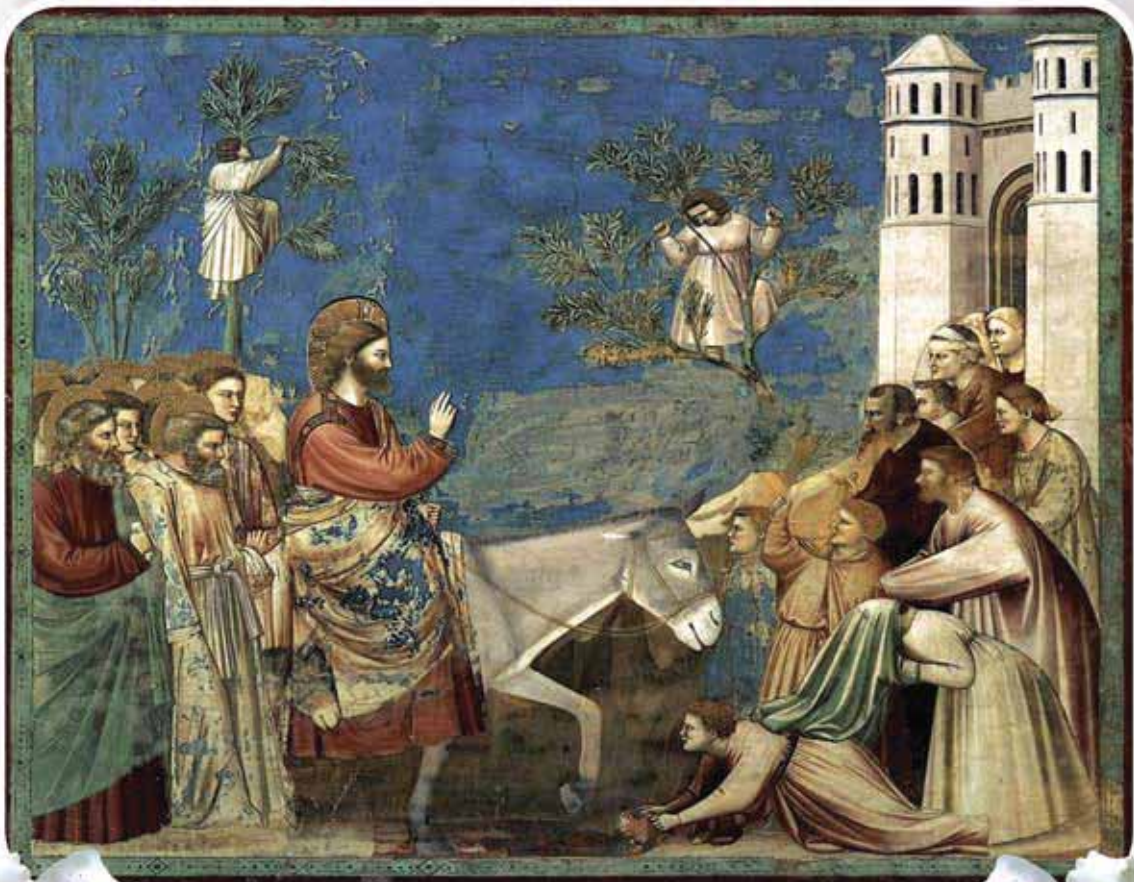

Flori de erin

Revistă de spiritualitate creștină | Anul XV (serie nouă) nr. 1 (54) | Martie 2015

Isus Cristos, istorie sau legendă

În numărul următor (iunie 2015)

„Isus sau Cristos?”

„Îmi doresc ca noi toți, după aceste zile de har, să avem curajul – chiar curajul – de a umbla în prezența Domnului, cu Crucea Domnului; de a construi Biserica pe Sângele Domnului, care a fost vărsat pe Cruce, și să mărturisim unica mărire: Cristos Răstignit. În acest fel, Biserica va merge înainte. Speranța mea pentru noi toți este ca Spiritul Sfânt, prin rugăciunea Fecioarei Maria, Maica noastră, să ne acorde acest har: de a umbla, de a construi, de a-l mărturisi pe Isus Cristos Răstignit. Așa să fie.”

Papa Francisc

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutremânt sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Acestea noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației.

pr. Romul POP

CUPRINSUL

Editorial	ROMUL POP	Iisus din Nazaret, Fiul Mariei și Fiul lui Dumnezeu	3
Teologie	EUGEN POPA	Creștinism	5
	GHEORGHE ȚURCAȘ	Meditație despre rugăciune	11
Memoria activă	PETRU STÎNEA	Parohia „Sfânta Elena” Cleveland, Ohio, S.U.A.	15
Sinaxar	CRISTIAN LASLO	Sfântul Anselm de Canterbury	20
Amvon	PAPA FRANCISC	Mesaj pentru Postul Mare	24
Lumea în care trăim	IOANA GALE	Iuliu Maniu „a stat cu satul la masă”	27
	IOANA GALE	Reculegere spirituală	29
Poezii	PAVEL TEGZEȘ	Oratoriu	29
		Naufragiu	30
		Sluga tuturor	30
	***	Logo Radio Maria	31

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. Virgil BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale

Vestitorul, ISSN 1454-8526), editată de **Vicariatul Silvaniei** – Vicar Foraneu **Gheorghe ȚURCAȘ**

Poșta Redacției: Str. Libertății, bl. L40, sc. C, ap. 12, Șimleu-Silvaniei, Jud. Sălaj (pr. Cristian Borz)

e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator al noii serii: Pr. Romul POP (0751.241.063; romul_pop@yahoo.com)

Redactor șef: Pr. Cristian BORZ (0260.678.956; 0765.276.302; 0740.696.187) prcristianborz@yahoo.it

Redactori: Pr. Prot. Nicolae BODEA, ing. Teodor POCOLA (0741.091.253)

Tehnoredactor: Pr. Cristian LASLO, e-mail: cristian@egco.ro

Pentru abonamente (15 RON pe an) comunicați cu Pr. Cristian BORZ

Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al

Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei,

RO49 RZBR 0000 0600 0392 3258 Raiffeisen Bank

EDITORIAL

IISUS DIN NAZARET, FIUL MARIEI ȘI FIUL LUI DUMNEZEU

Timpu vieții pământești este cuprins între ziua creării lui Adam, primul om, și ziua Judecării de apoi, când actualul mod de existență va înceta. Amintindu-ne vorba lui Heraclit „*viața este un râu în veșnică scurgere*” - o putem reprezenta grafic printr-o linie sinusoidală între „A” și „J”. La un anumit moment al istoriei, pe linia sinusoidală cade, ca un fulger de sus, o rază puternică! Este ziua în care o stea luminoasă de pe cer s-a oprit deasupra orașelului Bethleem din Iudeea, pentru că acolo, sub raza unei stele S-a născut Pruncul Iisus. Era în anul 753 de la întemeierea Romei, luna decembrie, ziua 25. Și în această Zi, istoria omenirii se oprește la cifra zero, pentru că Dumnezeu a coborât între oameni. De la El încoace oamenii numără anii începând cu cifra unu. Suntem în anul 2015, pentru că atâția ani au trecut de la Nașterea lui Iisus.

î Cr. 4,3,2,1	1,2,3,	...2015d.Cr.
„A”	O	„J”

Ca om, Iisus, fiul Fecioarei Maria din Nazaretul Galileei, a trăit pe pământ 33 de ani, 3 luni și câteva zile. În ziua de 14 (vineri) a lunii ebraice Nissan (aprilie) anul 33 S-a lăsat răstignit. Duminică, 16 Nissan 33, a înviat din morți, ca Dumnezeu atotputernic. Peste 40 de zile S-a înălțat la ceruri întru slava cea de-a dreapta Tatălui, și iarăși va veni, la sfârșitul veacurilor, ca Judecător suprem al omului și al Universului.

Acest fapt istoric ni s-a transmis nu numai prin cuvântul revelat al Bibliei, ci și prin cuvântul părinților - părinților noștri, din neam în neam, până la generația martorilor oculari de acum 2000 de ani.

Al acelora prin care ni s-a transmis Adevărul; nu numai prin calendarul creștin, ci și istorici necreștini, oameni de știință iudei sau păgâni, vrăjmași ideologici ai

Adevărului revelat prin Iisus Cristos, dar a Cărui existență istorică și Obârșie divină nu o contestă! Din contră:

Iudeul Iosif Flaviu (37-100 d. Cr.) în a sa celebră istorie „*Antichități iudaice*” vorbește de două ori despre Mântuitorul net în favoarea Lui: „*Cam în acea vreme a trăit Iisus, un om înțelept... El era făcător de lucruri minunate și învățător al oamenilor care primesc cu plăcere cele adevărate. Și-a câștigat de partea Sa pe mulți iudei și pe mulți elini...Și atunci când Pilat, în urma denunțului din partea conducătorilor neamului nostru, L-a condamnat la cruce (răstignire), cei care L-au iubit de la început n-au încetat a-I fi atașați. Nici acum nu s-a sfârșit cu neamul creștinilor, care-și iau numele de la El*”.

Talmudul îl pomenește de vreo 20 de ori pe Iisus, fără a-i pune la îndoială istoricitatea.

Gubernatorul roman al Bitiniei (între anii 111-113 d. Cr.) Plinius cel Tânăr, scriind Cezarului de la Roma, Împăratul Traian, pomenește de trei ori numele lui Cristos, considerându-l zeu. Scrisoarea constituie un raport detaliat asupra răspândirii uimitoare a creștinismului, la începutul secolului doi, printre locuitorii Asiei Mici, care erau încredințați de istoricitatea și divinitatea lui Iisus.

Istoricul păgân Tacitus, deși nu-i simpatizează pe creștini, adevăratește răstignirea lui Iisus, în timpul și locul indicate de sfintele Evanghelii.

De la istoricul Suetonius ni s-a transmis că sub domnia lui Claudius (41-54 d.Cr.) creștinismul ajunsese la Roma și că era pus în legătură cu Cristos. La sfârșitul secolului trecut, marele istoric și filosof Thomas Carlyle scriind despre Mântuitorul, afirma că este „*un fapt - cel mai indubitabil dintre toate*”, iar J. Carmichael, în *The Death of Jesus* (Londra, 1966, pp. 9-10) inserează

nu mai puțin decât 60.000 de lucrări asupra vieții lui Iisus, scrise numai în ultima sută de ani, 1866-1966!

Frați creștini, dacă mai auziți pe cineva vorbind despre: era nouă, maimuța mamă, condițiile istorice care au născut creștinismul, sau despre legenda lui Iisus, - nu vă lăsați sufletele poluate cu minciuni! Omenirea de azi și de mâine are nevoie de suflete imaculate, de sufletele voastre imaculate - ele sunt ferestrele prin care privim în grădina paradisului. Afirmăți Adevărul: La anul zero Dumnezeu S-a întrupat și a coborât între oameni. A Lui fie slava, în vecii vecilor!

Să lecturăm, cu credință, din Evanghelia după Ioan 1, 14: „Și Cuvântul trup S-a făcut și a locuit întru noi; și noi I-am văzut slava ca pe slava Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr”.

Și din Evanghelia după Luca 2, 1-17:

„În zilele acelea a ieșit poruncă de la cezarul August să se recenzeze toată lumea (din

Imperiul Roman). Această înscrisoare, cea dintâi, s-a făcut pe când Quirinius guverna în Siria. Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa.

Și Iosif s-a suit și el din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David, care se numește Betleem, pentru că el era din casa și din seminția lui David, ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată.

Iar pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască.

Și L-a născut pe Fiul ei Cel Întâi Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, fiindcă pentru ei nu era loc în han. Și în ținutul acela erau păstori care stăteau pe câmp și-și păzeau turma, făcând noaptea de strajă. Și iată, îngerul Domnului a stat lângă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor și ei s-au înfricoșat cu frică mare. Și îngerul Domnului le-a zis: Nu vă temeți. Că iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că-n cetatea lui David vi S-a născut azi Mântuitor, Care este Cristos Domnul. Și acesta

vă va fi semnul: Veți găsi un Prunc înfășat și culcat în iesle.

Și, deodată, laolaltă cu îngerul s-a văzut mulțime de oaste cerească lăudându-L pe Dumnezeu și zicând: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire! Iar după ce îngerii au plecat de la ei la cer, păstorii vorbeau unii către alții: Să mergem dar până la Betleem și să vedem lucrul acesta ce s-a făcut, pe care Domnul ni l-a făcut nouă cunoscut. Și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc culcat în iesle. Și văzându-L, au vestit cuvântul ce li se grăise despre Copilul Acesta”

Pr. Romul POP

TEOLOGIE

CREȘTINISM

ORIGINEA CREȘTINISMULUI

Origine divină

Originea divină a creștinismului s-a manifestat, chiar de la nașterea sa, prin aceea că el n-a fost o filosofie, n-a fost o noțiune, ci o revelație (pe care se bazează credința), și o Biserică (de aceea nu se poate vorbi despre creștinism fără a vorbi despre Biserică). El este predicarea lui Isus despre Împărăția lui Dumnezeu, nu împărăția unui Dumnezeu apocaliptic, ci o împărăție interioară și transcendentă, împărăție revelată de Isus și începută de El. Isus este adevărul și viața, adevăr și viață în care învățăceii au umblat, nu ca oi fără păstor, ci ca o turmă ce se lasă condusă.

Învățăceii au fost chemați, turma pe care au format-o a fost Biserica. Isus s-a întors la Tatăl lăsând un păstor pentru a paște oile și mielușii Lui: pe Petru s-a zidit Biserica. Astfel, Biserica este concretizarea Evangheliei, continuarea Întrupării. Ea s-a născut odată cu creștinismul, în aceeași unitate de timp, de loc, de împrejurări istorice determinate.

Creștinismul nu-și are rădăcinile în timpurile obscure ale epocii străvechi sau în regiunile misterioase ale lumii păgâne. Istoria Imperiului roman din secolul I e.n. este amănunțit cunoscută. În Evangheliile ca și în Faptele Apostolilor găsim personaje amintite de istoria profană. Isus s-a născut sub domnia lui Irod cel Mare, și a fost condamnat la moarte când Ponțiu Pilat era procurator al Iudeii, iar Irod Antipa al Galileei. Sf. Pavel a fost înfățișat la Corint înaintea proconsulului Gallian, iar după arestarea sa a fost interogată de procuratorul Felix și P. Festus... (cf. Luca 3, 1-3; 23, 6; Fapte, 18,12; 23,24,25.).

În fața acestor precizări ale istoriei, legenda nu are consistență, iar explicațiile mitologice sau sociale ale viziunii creștinismului se succed în val-vârtej de sisteme efemere, contradictorii.

Biserica este realizarea gândului și

voinței unei Persoane care a trăit la o dată anume. Această realizare s-a făcut printr-o dezvoltare uimitoare a unității unei învățături care n-a mai fost auzită înainte de Isus, și care s-a propagat atât de surprinzător încât nu poate fi explicată decât prin fapta supranaturală care o animă. Ce religie a reușit, în timp atât de scurt, cu mijloace omenești atât de slabe, să se impună și să cucerească un număr atât de mare de credincioși gata să-și dea viața pentru ea? Cu toate împrejurările favorabile pe care le prezenta întinderea Imperiului Roman, dacă luăm în considerare obstacolele imense pe care creștinismul le-a întâmpinat, chiar de la început, istoria Bisericii primitive apare ca un fapt extraordinar.

Înainte sfârșitului primului secol, creștinismul era predicat în tot Imperiul Roman. Propagarea lui s-a făcut într-un ritm necunoscut de nici o altă mișcare religioasă, fiind pretutindeni același. Pliniu cel Tânăr scrie împăratului Traian: „Mulți, de toate vârstele, de toate condițiile, de ambele sexe sunt și vor fi chemați la judecată. Nu numai în orașe, în cetăți, ci și în sate a intrat contagiunea acestei superstiții”. Tertulian, deși vorbește în mod retoric, n-ar fi putut exagera într-atâta dacă expansiunea creștină ar fi fost fără însemnătate. „Noi suntem de ieri - zice el - și deja am umplut pământul și tot ce aveți voi: orașe, insule, cetăți, municipii, sate, chiar câmpiile, palatele, senatul, forul; nu v-am lăsat decât templele”.

Învățătura Bisericii era una și aceeași, după tradiția apostolică, păstrată în cinstea tuturor ereziilor care au încercat să o altereze.

Centrul acestei învățături era divinitatea lui Isus care, de la început și pretutindenea, a fost adorat ca Dumnezeu. Așa l-au considerat Apostolii care au trăit în preajma Lui, și de la ei această credință s-a răspândit în timp și spațiu. Isus-Dumnezeu n-a existat în mintea așa-zisilor precreștini, și nici n-a fost inventată de comunitatea creștină de mai târziu. Sf. Pavel, pe care unii îl prezintă

ca inventatorul creștinismului, n-a fost decât propagatorul lui. Ar fi trebuit să fie un geniu extraordinar ca să poată transforma o simplă poveste a unui sărman predicator mesianic într-o minunată taină de mântuire și apoi să poată face să fie primită de o mare mulțime de oameni, de toate vârstele și clasele sociale, de la o margine la alta a Imperiului Roman.

Dacă nu Sf. Pavel, nu cumva păgânismul greco-roman, care-i diviniza pe muritori, să fi făcut ca și creștinii să-L privească pe Isus ca Dumnezeu?

Remarcăm însă că, în primul rând, creștinismul este o religie monoteistă. Tendința păgânismului de a multiplica zeii nu a putut cauza ideea unui singur Dumnezeu, idee care a constituit o piedică în calea acceptării creștinismului.

Apoi, Isus, Fiul lui Dumnezeu, a existat întotdeauna. El nu-și începe existența deodată cu Întruparea, cum sunt fiii zeilor din mitologia greacă. Aceștia toți se nasc din părinți, fără să fi preexistat.

Dumnezeu fiind, Isus este preasfânt și nici un creștin n-ar fi consimțit să-l adore, dacă ar fi avut o origine pătată. Josnicele povești mitologice nu i se potrivesc Lui, născut dintr-o Fecioară. Măreția și sfințenia creștinismului se leagă de întemeitorul său, Isus Cristos.

Dar dacă Isus n-a existat? Dacă El nu este decât obiectul unei experiențe mistice, produsul mitologic al creștinismului generat înaintea Lui, copil al lumii greco-romane, un personaj legendar al evangheliilor? Atunci ce mai rămâne din creștinism și cine-i mai poate explica originea?

Păgânismul

Dacă creștinismul nu este de origine divină, trebuie să se fi născut din lumea păgână.

Dacă universul, cu toate ființele care-l compun și care poartă în ele germele nestatorniciei și schimbării, a apariției și dispariției, este de la sine: dacă materia, în care se rezumă tot ceea ce moare, naște viața, atunci și lumea păgână ar putea genera creștinismul.

Marx și Engels - citați și comentați de Charles Hainchelin¹ - afirmă că creștinismul este un produs necesar al lumii vechi care intră în descompunere.

Este adevărat că există descompuneri care germinează, dar sunt și descompuneri care duc la moarte totală. Sămânța pusă în pământ se descompune, iar din elementele ei vitale germinează planta. Dacă însă sămânța e putredă, nu mai poate germina. Un muribund care și-a irosit toate forțele nu poate evita moartea. Lumea păgână s-a sfârșit prin propriile ei abuzuri. Chiar dacă legea germinației biologice s-ar potrivi și formelor sociale, păgânismul, care prin descompunere s-a stins în lumea greco-romană, nu putea germina creștinismul.

Sau să admitem că descompunerea păgânismului era o descompunere germinativă; el nu putea produce totuși decât o religie de aceeași natură cu el, și nicidecum una superioară și contrară lui. Creștinismul nu s-a născut din, ci alături de păgânismul care intra în putrefacție. Apariția creștinismului în acest moment crucial al omenirii este providențială.

Religia păgână nu putea nicidecum să explice esența creștinismului: credința în Fiul lui Dumnezeu. Între divinizarea omului și întruparea lui Dumnezeu sunt disproporții și abisuri care nu pot avea nici o legătură.

Filosofia

Dar nici filosofia greacă nu putea da o astfel de explicație, deoarece chiar dacă Plato vorbește de oameni în care se încarnează înțelepciunea divină, care ajung buni și înțelepți - ca și Socrate - printr-un dar divin, acesta nu este altceva decât rațiunea naturală.

Dacă terminologia uneori este aceeași, conținutul învățaturii creștine este cu totul nou și deosebit de ceea ce găsim în expresiile păgâne. Dacă Isus este Mântuitor, după cum a fost numit și Ptolemeu sau August, ce deosebire este între mântuirea adusă de Isus, prin reînnoirea totală a sufletului răscumpărat din păcat și eliberarea pământească pe care lumea lingușitoare o atribuia împăratului ei!

Când a apărut creștinismul în lume, ca un ferment ce trebuie să dospească întreaga frământătură, elenismul era deja epuizat. El nu mai avea ce să-i învețe pe oameni. Cum era posibil, deci, ca din această muribundă filosofie să se nască învățatură plină de vigoare a creștinismului?

Pentru un examinator superficial,

asemănările de formă între ideologia păgână greco-romană și creștinism înseamnă legătură de strânsă dependență și apropiere de fond. După cum am arătat mai sus, însă, fondul este cu totul altul, iar dependența nu poate fi cauzală. Asemănările se explică prin faptul că religia este un fenomen natural și, ca atare, elementele ei de bază se găsesc în orice religie. De aceea, între creștinism și orice altă religie se pot găsi puncte de contact sau asemănări (religia supranaturală creștină nu distruge religia naturală: „*grația nu distruge natura ci o desăvârșește*”; Cristos n-a venit să strice legea ci să o facă mai plină). Între un umil și sărac bordei și un luxos palat se pot găsi câteva lucruri comune și asemănări, deoarece și unul și altul servesc de locuință pentru oameni. Totuși, ce deosebire este între unul și altul: pe ruinele unui bordei, nu poți clădi niciodată un palat. Religia păgână nu putea fi bază pentru construirea creștinismului. Păgânismul, împins de filosofie, a deviat de la adevărata religie, dând naștere la o mulțime de religii; creștinismul a redat unitatea religiei și a „*perfectio-nat-o*”.

Mandeismul

Dacă lumea greco-romană, pe care o cunoaștem destul de bine, nu poate fi mama creștinismului, raționalismul, care urmărește cu încăpățănare să reducă creștinismul la nivelul religiilor concepute de spiritul uman, caută să găsească rădăcinile creștinismului în misteriosul și mai puțin cunoscutul Orient.

Pentru a clarifica problema creștinismului, se recurge astfel la tot felul de analogii imprecise, utilizând cărți obscure, ca de exemplu Ginzah, în care găsim câteva date despre religia mandeianilor din Mesopotamia.

Despre începuturile și doctrina primitivă mandeiană, istoria nu face decât presupuneri, datele de care dispunem despre ea, cuprinse în Ginzah, fiind destul de recente (secolele VII-VIII).

Învățătura acestei secte este dualistă, iar ritul principal e botezul pe care mandeianul îl reînnoiește mereu, ceremonie după care botezatul primește o mâncare și băutura rituală.

Istoria încă nu poate dovedi răspândirea în Siria și Palestina a dualismului născut în Iran, ca acesta să fi putut influența

creștinismul prin Sf. Ioan Botezătorul. Asemănări, presupuneri, dar nimic cert. Iar dacă în Evanghelia Sf. Ioan se găsește opoziția între lumină și întuneric (evidențiată cu plăcere în dualism), nu trebuie să recurgem la mandeism pentru a înțelege un lucru atât de natural.

Misterele păgâne

Dacă nu în mandeism, atunci în religiile misterelor trebuie căutată originea creștinismului care, ca și aceste religii păgâne, se bazează pe mistere. Se afirmă chiar că „*între misterele așa-zise păgâne și tainele creștine nu există nici o contradicție absolută. A admite singularitatea tainelor creștine înseamnă să te raliezi vrând-nevrând tezei teologilor, înseamnă să consideri creștinismul drept o religie diferită de celelalte religii din toate punctele de vedere, o religie lipsită de rădăcini istorice și sociale, o religie de origine cerească. Invers, a considera creștinismul o religie istorică, înseamnă să-i atribui aceeași bază ca și misterele păgâne*”². După O. Casel, misterul este o acțiune de cult care aduce, într-o înmănunchiere de rituri, o promisiune de mântuire: săvârșind riturile, credinciosul își asigură mântuirea.

Mai ales cultele mithrice - care au degenerat în scene de imoralitate - au ceremonii care amintesc de regenerare. Creștinul, prin cultul botezului, renaște „*din apă și din spirit*”. Astfel, și creștinismul este o religie de mântuire, are și mistere, sau taine, iar credincioșii se supun anumitor rituri. Nu oricine este admis la mistere, ci numai cel inițiat.

Iată deci asemănări care fac să nu se admită originea divină a creștinismului. Dar ce deosebire fundamentală e între misterele păgâne și tainele creștine!

La creștinism „*chiar la Sf. Pavel, cuvântul mister înseamnă un adevăr care întrece înțelegerea minții omenești și nu poate fi cunoscut fără revelația divină. Este taina lui Dumnezeu în legătură cu mântuirea omului - taină acum descoperită - cum scrie Sf. Pavel (Romani 16, 22). Pe lângă aceasta, misterele și ritul simbolic - numit și Taină sau Sacrament - care produce grația pe care o exprimă. Dar, pe când inițierea păgână aduce mântuirea într-un mod mecanic, fără să aibă în ea ceva moral, inițierea creștină îl reînnoiește pe om în întregime. Nu este suficient să împlinești*

ritul, ci este necesară trăirea în conformitate cu grația primită. Inițierea creștină, participarea la mister, nu este o simplă formulă, ci o viață; viața divină (grația) care se altoiește pe om natural și-l transformă"³.

Față de păgâni, și chiar față de cei ce se pregăteau pentru botez, creștinismul din primele veacuri păstra secretul, mai ales în legătură cu simbolul apostolilor, cu Sacramentele, în special cu Sf. Euharistie. Aceasta din motivul persecuției și pentru ca păgânii să nu înțeleagă greșit, în concepția lor, anumite adevăruri din doctrina creștină, înainte de a fi cunoscut-o în întregime.

Dar după ce cineva era botezat, pentru el nu mai exista nici-un secret. La păgâni erau multe inițieri și diferite grade de inițiați. Între creștini însă nu. Simplul creștin, ca și episcopul, avea și are dreptul să cunoască tot ce ține de învățătura și cultul creștin. Gradele ierarhiei bisericești nu înseamnă inițieri în mistere, în lucruri necunoscute, ci numai diferite funcții ori puteri spirituale.

La început, deci, inițierea privea pe un păgân care voia să devină creștin. Astăzi, când împrejurările sunt schimbate față de acelea în care trăia Biserica primelor veacuri, nu se mai păstrează nici un secret: oricine poate cunoaște învățătura creștină.

În timp ce apărea creștinismul, religiile orientale - îmbrăcate în forma misterelor anumitor rituri, la care erau chemați doar puțini inițiați, care trebuiau să păstreze un secret absolut - au pătruns și ele în Imperiul Roman. Astfel, găsim aici cultul lui Dionisos (la greci) sau Bachus (la romani), Cibele - divinitate de origine frigiană - Isis soră și soția lui Osiris la egipteni, mama lui Horus - și, mai ales, cultul lui Mithra, care ajunge la apogeu în Imperiul Roman în sec. al II-lea, despre care se afirmă că ar fi avut mare influență asupra creștinismului. Despre acești zei se afirmă lucruri pe care creștinii le socotesc adevăruri misterioase ale învățăturii lor. Mai ales misterul morții și învierii lui Isus. Dar creștinismul se ferea de aceste religii, care prezentau pentru el același pericol pe care-l prezenta cultul împăraților și al zeilor din Olimp.

Se vorbește prea ușor despre morți și învieri de zei, pentru a întuneca realitatea

singulară a lui Isus Cristos. Gurev⁴ afirmă că Mithra a murit și a înviat în împrejurări identice cu cele istorisite despre moartea și învierea lui Isus. Dar Mithra nu a murit⁵. Osiris, divinitate în religia Egiptului antic, soare, ucis și ciopârțit de fratele său Set, dar după înviere nu ajunge decât regele infernului. Dionisos cade sub loviturile Titanilor, dar nu mai învie, ci un nou Dionisos se naște din unirea lui Zeus cu Semela.

Acești zei simbolizează natura care înflorește și apoi se ofilește și moare, ca apoi să renască. Cultul lor e bazat pe divinizarea forțelor naturii. Din acest cult dat unor zei, care nu sunt decât simboluri, nu putea deriva adorația creștinilor față de Isus, personaj istoric. Isus n-a fost inventat pentru a explica un rit. Cultul care i s-a dat a urmat apariției sale în lume. Mai întâi este El și apoi cultul.

Dacă Bachus, ca și alți zei din orient, mor și renasc cum moare și renaște iarba în fiecare an, nu mor pentru mântuirea omului. De moartea lor nu e legat destinul spiritual al omului, ci binele lui pământesc. Ei nu s-au jertfit din iubire față de omenire cum a făcut Isus.

Limbaajul mitic

Dacă există asemănări între misterele păgâne și tainele creștine, între miturile religiilor vechi și adevărurile creștine, acestea nu sunt decât asemănări de formă, de expresie, de limbaaj, mai mult decât de esență. Oamenii nu au cuvinte suficiente pentru ca un lucru nou să-l poată exprima în mod adevărat decât recurgând la cuvinte vechi. Dar nu expresia este importantă, ci conținutul ei. Când un păgân inițiat se convertea la creștinism, în vocabularul său găsim cuvinte care-i sunt familiare. Este cazul lui Clemente din Alexandria, de a cărui integritate a credinței nimeni nu se poate îndoii.

Chiar Sf. Pavel, trăind într-o lume în care religiile misterelor erau răspândite, a împrumutat de la ele diferite expresii. De exemplu, el afirmă că Isus este Mântuitor, după cum se spunea și despre Attis, Osiris, Mithra.

Dar ce înțeles are în alt caz? Mântuirea adusă de Isus este mântuirea sufletului care, prin botez, devine fiul lui Dumnezeu, iar prin Euharistie se unește cu Cristos veșnic viu,

mântuire cu totul deosebită de mântuirea zeilor păgâni.

Sf. Pavel a cunoscut misterele păgâne, dar nu s-a lăsat influențat de ele, deoarece el avea oroare de tot ceea ce era în legătură cu idolul. Baza mentalității sale religioase este Legea și Profeții Vechiului Testament. Restul nu a fost pentru el decât înveliș exterior. El a combătut păgânismul cu limbajul acestuia⁶.

Nici Sf. Pavel, nici evangheliștii și nici autorii Vechiului Testament nu folosesc un limbaj univoc, care este clar, fără două înțelesuri, dar foarte limitat, neputând fi expresia oricărui adevăr. Limbajul religios este profund, plin de simboluri. Numai greșita înțelegere a Scripturii (când este considerată ca un text comunicat de sus), și a inspirației, face din Scriptură un mit caracterizat. Unii găsesc în Scriptură realizată definiția mitului, adică o poveste inventată de fantezia oamenilor pre-logic, deci antiteza realului cognoscibil în mod științific și contrar istoriei.

Este adevărat că Biblia nu comunică misterele sale în mod conceptual, ci în imagini: nor de fum (Facere 15, 17), atmosferă încărcată de fulgere și tunete (Ieșire 19, 16-25), viziuni ce par fantasmagorii (Isaia, c.6; Iezechiel, c.1), cer deschis (Marcu 1, 9-11), întuneric și cutremur la moartea lui Isus etc., expresii colorate, reprezentative pentru a exprima experiența omului ce se găsește în fața lui Dumnezeu, sau pentru a sublinia „demnitatea veșnică a lui Isus și reprezentarea cosmică a mântuirii adusă de El” (III, p.130).

Să nu se confunde deci limbajul mitic cu mitul însuși. Dacă în Evangheliile găsim expresii mitice, nu vom găsi un mit al lui Isus, în sens propriu.

Mitul se caracterizează prin anumite trăsături principale:

- este o secreție a conștiinței sau chiar a subconștientului;
- e o nostalgie a viziunii care creează în trecut o soluție a problemelor de azi;
- o alienare prin care omul renunță la libertatea sa în favoarea ființelor străine, zei sau eroi;
- o incapacitate de a separa simbolul de realitate, experiența divinului și traducerea ei imaginată.

Creștinismul însă nu este un mit:

originea credinței creștine este un eveniment istoric: Isus Cristos; credința este un mesaj; chiar „strecurându-se în visele noastre, ea operează în cel care i se supune o demitizare: demitizarea culpabilității, ca și a viselor de viitor;... Este o conversiune completă, chiar dacă nu este niciodată împlinită” (III, p. 131); originea noastră nu este un paradis pierdut care ne lasă descumpăniți. Noi suntem creația Iubirii veșnice, care ne invită la comuniune; mântuirea nu este o alienare, deoarece ea provoacă cea mai activă colaborare (I Corinteni 3, 91); de aceea, creștinul nu este rob al imaginilor pe care le folosește, atâta cât e legat de timp și de spațiu și e silit să-și exprime experiența prin mijloace omenești.

Noul Testament nu elaborează un mit, ci utilizează numai fragmente mitice, dar cu atâta incoerență și contradicție, încât mai mult el demitizează. „El arată că mitul e sfârșit și golit de puterea sa, pentru a exprima un gând pe care el nu-l poate revela, și care-l convertește în simbol” (III, p. 132). De altfel, creștinul nici n-ar putea vorbi altfel. „Limbajul mitic pare să fie o formă permanentă a gândirii umane, când ea avea, dincolo de limbajul echivoc, să exprime sensul adânc al lucrurilor” (III, p. 133)⁷.

Limbajul figurat al Scripturii nu face pe Cristos mai ireal ci, dimpotrivă, „numai în felul acesta putea înțelege pe Domnul în toată amploarea rolului său, în toată extinderea domniei sale și, deci, în toată realitatea ființei sale” (III, p. 133).

Evanghelia nu este expresia mitologică a înțelegerii de sine pe care omul o are în fața lui Dumnezeu, fără nici un raport la fapte istorice, adică la Isus din Nazaret. Creștinismul se bazează pe un fapt întâmplat în lume, văzut și pipăit (I, p. 1). Nu există ruptură între „Isus al istoriei” și „Isus al credinței”. Chiar dacă credința este o interpretare în Spiritul Sfânt, este o interpretare a Faptului real împlinit, a Cuvântului real pronunțat.

Dacă există povestirile unor fapte reale (Buna Vestire: Luca 1, 26,38; anunțul Sf. Iosif: Matei 1, 21-25), care se aseamănă cu povestirile mitice în care un zeu se unește cu o tânără ca să dea naștere unui erou, este de remarcat sobrietatea textelor evanghelice care nu sugerează o întâlnire fizică între Dumnezeu și Maria, nu descriu un proces de

concepere. Aici credința - care nu permite să facem din Cuvântul lui Dumnezeu un mijloc de reprezentare curioasă - se opune mitului. Mariei i se cere o atitudine interioară, iar ea consimte cu un act de libertate care-i angajează întreaga existență. Realitatea Mântuirii depinde de adevărul Întrupării. Biserica vorbește despre Maria ca să poată prezenta mai bine pe Isus. De aceea, nu se rușinează de Ea numai cine se rușinează de El.

Pentru a interpreta limbajul atât de discret mitic al Evangheliilor, credința reține tot ceea ce e necesar în vederea mântuirii, adică tot ceea ce fundamentează realitatea experienței noastre.

De aceea să nu evităm să vorbim despre lucruri care ne par „puerile”, „mituri”, deoarece tocmai ele ascund realități esențiale, și riscăm să eliminăm puncte fundamentale, puncte fără de care Isus și creștinismul rămân fără înțeles: un Isus fără nici un mister, un creștinism fără o profunzime interioară și fără anvergură escatologică (III).

Evoluția

Dacă creștinismul nu-și are originea în contopirea din împrumuturi de la misterele păgâne, de care Sf. Pavel este acuzat pe nedrept - deoarece el a acceptat creștinismul care se predicase încă înaintea lui de către ceilalți apostoli - atunci se mai recurge la o altă explicație a originii lui, și anume, la formarea creștinismului în mod treptat, după legea veche și fatală a evoluției formelor sociale. Dar explicația aceasta nu poate dovedi nimic, deoarece apariția creștinismului ar fi mai degrabă o generație spontană decât un proces evolutiv. Evoluția le explică pe toate, dar nu se explică pe ea însăși. De unde acea forță fatală și nederijată care adună elemente din diferite timpuri și locuri, reține pe unele, le transmite, le leagă de altele, ca până la urmă să prezinte istoriei o formă socială sau religioasă superioară altora? Înțelepciunea divină, care ar putea explica originea și orientarea legii evoluției, în doctrina materialistă este înlocuită cu nestatornicele împrejurări de mediu. Dar creștinismul nu este produsul evoluției, nici efectul împrejurărilor istorice. El rămâne de neînțeles atâta vreme cât este detașat de adevăratul său întemeietor: Isus Cristos.

El singur a întemeiat Biserica, dându-i învățătura din care ea trăiește și pe care o propagă. Timpul și mediul nu au fost decât mijloace de care Biserica s-a folosit pentru a deveni ceea ce este: aluat divin, ascuns sub frământătura lumii, pentru ca s-o dospescă.

sursa: *Casa de Editură Viața Creștină*

NOTE

[1] *Originea religiilor*, București, E.S.P.L.P., 1956, p.229.

[2] Charles Herinchelin, *op.cit.*, pp. 181-182. Desigur, dacă creștinismul este de origine divină - cum am arătat - nu are aceleași rădăcini ca și celelalte religii - chiar dacă se pot găsi asemănări între una și celelalte. Pentru a combate originea divină a creștinismului nu este științific a căuta cu orice preț a-l reduce la aceleași origini ca și celelalte religii. Notăm apoi că, deși de origine divină, creștinismul, apărut în timp, predicat de Isus, răspândit de Apostoli, care au trăit aievea, în acest sens este și el o religie istorică.

[3] Textul păgân care vorbește despre cineva „in aeternum renatus” datează din anul 376, când creștinismul era deja mult răspândit și putea să influențeze asupra misterele păgâne. De aceea, acel text nu se poate aduce ca dovadă a influenței misterele păgâne asupra învățaturii creștine despre viața veșnică. De ce misterele păgâne să influențeze creștinismul, iar creștinismul să nu poată avea această forță?

[4] *Despre credința în Dumnezeu*, ESPLP, Buc., 1956, p.3.

[5] Ch. Hainchelin, *op.cit.*, p.229 sq., expune mithraismul dar nu amintește nimic despre moartea sau învierea lui Mithra.

[6] I. P. Emilian Lemeny, *Petru și Pavel la Roma*, Cluj, 1943, p. 49-59.

[7] Nici expunerile istorice nu sunt lipsite de un limbaj mitic, tocmai pentru a putea reda, nu numai evenimentul ci și spiritul de sacrificiu, speranțe, idealul, care erau tot atât de importante ca și evenimentul însuși. Ex.: Mănăstirea Curtea de Argeș există; există și fântâna lui Manole, dar numai „Balada meșterului Manole” poate reda ideea de sacrificiu cu care s-a zidit această mănăstire. „Știința n-a reușit încă să lămurească ce este istorie și ce e legendă în balada noastră, dar cert este că fântâna de la locul căderii lui Manole curge și azi... și aceasta e cea mai sigură dovadă că Manole, adică artistul gata de sacrificiu, a existat”. Vezi: Vasile Rebreanu, *Mit și realitate...*, în „Tribuna”, 3 VI 1976, p.8.

Pr. Eugen POPA

TEOLOGIE

MEDITAȚIE DESPRE RUGĂCIUNE

Omul, creatura cea mai aleasă a lui Dumnezeu, simte fiorul infinitului și vraja irezistibilă a absolutului – a lui Dumnezeu, - e copleșită de măreția creațiunii și cutremurată de misterul existenței, vede prăpastia nimicniciei în care e gata să se rostogolească, dar și culmile amețitoare și însoțite ale idealului înscris de Creator în ființa lui. Așa se explică avântul nestăvilat care îl mână mereu spre sferele înalte ale lumii spirituale. El este în stare să conceapă desăvârșirea și să sângereze pentru frumos, pentru adevăr și pentru dreptate, se vede „vierme” strivit de păcate și nevoi, dar și „vultur” care poate să atingă mărirea cerului cu zborul îndrăzneț al gândirii, al visului și al virtuții.

Toate aceste motive îl fac pe om să simtă nevoia organică a rugăciunii, a convorbirii lui cu Creatorul său. Primele îndemnuri sau chiar primele lecții despre modul în care trebuie să ne rugăm, copiii le primesc de la părinții lor în „*cei șapte ani de acasă*”. Apoi Biserica și școala continuă și aprofundează lecțiile despre rugăciune. Creștinul bun este un om al rugăciunii, al rugăciunii cu gândul, al rugăciunii cu graiul și al rugăciunii cu fapta, fiindcă fapta bună este și ea o rugăciune prin care ne apropiem de Dumnezeu.

Rugăciunea este ridicarea minții și a voii noastre la Dumnezeu. Este o convorbire cu Dumnezeu. Nu este suficientă cugetarea la Dumnezeu, că și demonii se gândesc la Dumnezeu, dar nu se roagă. Vestitul fizician Ampere, întrebat fiind de ce ține închis un ochi când lucrează în laboratorul său, a răspuns: „*Cu un ochi scrutez tainele lumii de aici, iar cu celălalt scrutez dumnezeirea, de unde prin rugăciune ca printr-o antenă primesc inspirația divină, spre a nu greși în calculele mele.*”

Rugăciunea ne ridică până la cer sau coboară cerul la noi. Rugăciunea este pentru om ceea ce este rădăcina pentru pom.

Cu cât rădăcina pomului este mai adâncă, rezistența lui la furtună este mai mare. Cu cât rugăciunea va fi mai adâncă, cu atât creștinul va rezista mai ușor viforului ispitelor.

După cuprins, rugăciunea este de trei feluri:

1. *Rugăciunea de laudă adusă lui Dumnezeu;*
2. *Rugăciunea de mulțumire;*
3. *Rugăciunea de cerere.*

Dacă ținem cont de numărul persoanelor care iau parte la ea, de locul unde se face și timpul când se săvârșește, atunci deosebim două feluri de rugăciune:

1. *Rugăciunea Bisericii sau cultul public;*
2. *Rugăciunea particulară.*

Părțile cele mai importante ale cultului public sunt:

- *Sfânta Liturghie;*
- *Cele șapte laude;*
- *Sfintele slujbe ale Sfintelor Taine;*
- *Sfintele Ierurgii sau Sacramentalii.*

Miezul cultului divin public este *Sfânta Liturghie*.

Rugăciunea particulară este cea făcută de fiecare credincios, singur sau împreună cu ai săi ori cu alți credincioși în orice loc, în orice timp, rugăciune citită sau recitată după o anumită alcătuire gata făcută, luată dintr-o carte de rugăciuni sau scoasă chiar din taina inimii sale. O astfel de rugăciune este cea făcută de Mântuitorul pe calea dintre Betania și Ierusalim (*Lc. 11, 1*), sau cea făcută de Sfântul Ap. Petru în camera de sus a casei din Iope (*Fapte 10, 9*), cea făcută de vameș în Templu (*Lc. 18, 13*), cea făcută de Sf. Ap. Pavel și Sila în temniță (*Fapte 16, 25*) și altele.

Orice rugăciune o începem rostind: „*În numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt*” făcându-se semnul Sfintei Cruci, mărturisind un singur Dumnezeu în trei fețe sau ipostaze.

Ne punem fireasca întrebare: Când și unde ne rugăm? Sf. Ap. Pavel ne îndeamnă: „*Rugați-vă neîncetat*” (*I Tes. 5, 17*). Aceasta

înseamnă că toate acțiunile noastre zilnice să le transformăm în rugăciune. Prin toate câte facem să ne înălțăm sufletul la Dumnezeu:

„Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre mărirea lui Dumnezeu să le faceți, mulțumind totdeauna lui Dumnezeu în numele Domnului” (I Cor. 10, 31; Efes. 5, 20).

Timpul potrivit pentru rugăciune este viața întreagă a omului.

„Privegheați, dar în toată vremea rugându-vă” (Lc. 21, 36), zice Mântuitorul. Trăind creștinește împlinim acest îndemn.

Dar oare cum să ne rugăm?

Sfântul Evanghelist Luca ne istorisește că *„odată fiind Isus într-un loc și rugându-se, când a încetat, unul dintre ucenicii Lui I-a zis: «Doamne, învață-ne să ne rugăm cum a învățat și Ioan pe ucenicii lui»” (Luca 11, 1).* Drept răspuns Mântuitorul le-a zis: *„Voi așa să vă rugați: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, Vie împărăția Ta, facă-se voia ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri; și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne mântuiește de cel rău. Că a Ta este împărăția și puterea și mărirea în veci. Amin.” (Mt. 6, 9-13).*

Aceasta este rugăciunea de cerere, model, pentru că în ea sunt strânse ca într-un buchet un număr de șapte cereri necesare mântuirii.

Obârșia rugăciunii Tatăl nostru este cu totul dumnezeiască, fiind alcătuită de Dumnezeu – Fiul, de însuși Mântuitorul nostru, la rugămintea unuia dintre apostoli. Când rostim această rugăciune grăim însuși cuvintele Domnului Isus Cristos, ne rugăm cu adevărat în numele Domnului Isus Cristos. De aceea se numește *Rugăciunea Domnească*. Ea se deosebește de celelalte rugăciuni prin puterea ei, prin ușurința de a fi înțeleasă și prin bogăția cugetărilor ei.

Una din cele șapte cereri, cea referitoare la trebuințele trupești - *„pâinea noastră cea de toate zilele”* - este așezată la mijloc. Este precedată de cererile după sfințirea numelui lui Dumnezeu, după venirea împărăției și împlinirea voii Sale, urmată fiind de cererile de iertarea păcatelor, ferirea de ispite și mântuirea de cel rău, deci, încadrată de câte trei cereri de natură spirituală, sufletească.

Rugăciunea *„Tatăl nostru”* este un prețios diamant în cununa de imnuri și rugăciuni din Sfânta Liturghie și la toate serviciile noastre bisericești.

Ce învățături desprindem din rugăciunea *„Tatăl nostru”*?

Mai întâi de toate aflăm că Dumnezeu este numit *„Tată”*, că ne e părinte. Nu e răzpunător, ci plin de iertare ca un părinte bun, e Tatăl tuturor iar noi toți îi suntem fii.

Ce ne spun cuvintele *„care ești în ceruri”*? Deși știm că Dumnezeu este spirit, că este pretutindeni, cuvintele de mai sus ne arată că El este mai presus decât lucrurile trecătoare ale acestei lumi. El este veșnicia, curățenia, liniștea

desăvârșită. Fiecare avem un părinte pe pământ din care ne-am născut și care ne-a crescut. Avem însă și un Tată ceresc care este al tuturor și prin care toți suntem frați.

Avem un tată pământesc dar și un tată ceresc. Avem o mamă pământească dar și o mamă a doua - *Biserica*, o mamă care ne-a născut a doua oară prin *Sfânta Taină a Botezului*, care ne ocrotește și crește prin celelalte *Sfinte Taine*. E o mamă veșnică. Tatăl ceresc e un tată veșnic. Câtă bucurie, câtă nădejde și îmbărbătare, câtă putere de viață se așează în ființa noastră știind că avem un asemenea Tată iubitor și puternic.

Adesea, noi, fiii Săi, suntem nemulțumitori și ne depărtăm într-o țară

a păcatului, asemenea fiului risipitor din Sfânta Evanghelie a Sfântului Luca. Dar Tatăl ceresc are răbdare cu noi, ne așteaptă să ne întoarcem până când ne hotărâm și zicem: „Scula-mă-voi și mă voi duce la Tatăl meu și-i voi zice: Tată, greșit-am la cer și înaintea Ta” (Lc. 11, 18). Și Tatăl ceresc ne primește cu brațele deschise căci mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăiește.

„Sfințească-se numele Tău” (Mt. 6, 9) este prima din cele șapte cereri ale rugăciunii „Tatăl nostru”. Dar nu ne spune Sf. Luca „Sfânt este numele Lui” (Lc.1, 49)? Prin această cerere noi recunoaștem și mărturisim sfințenia lui Dumnezeu și autoritatea Lui asupra noastră. Se cuvine să ne ordonăm viața în așa fel încât prin purtarea noastră să sfințim numele lui Dumnezeu în viața noastră.

„Vie împărăția Ta” (Mt. 6, 10) este a doua cerere din rugăciunea „Tatăl nostru”. Prin ea cerem Tatălui ceresc să reverse în lumea noastră darurile Sale. Omenirea se dorește mereu după ceva mai bun și mai drept. Dar în lume unii se străduiesc pentru averi alții pentru măririi deșarte, alții se târăsc prin judecăți. Toate acestea ar putea fi alungate dacă am trăi într-un spirit de dragoste frățescă și dacă ne-am lăsa conduși de iubirea nemărginită a lui Dumnezeu. Atunci de bună seamă s-ar așeza și în lumea noastră ceea ce se găsește în ceruri adică ar coborî între noi împărăția lui Dumnezeu. Căci ne îndeamnă Sfânta Scriptură: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Mt. 6, 33).

„Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ” (Mt. 6, 10).

Dumnezeu voiește, spre binele nostru, să se împlinească voia Lui și pe pământ adică să lucrăm, să cugetăm, să simțim și să voim totul în spirit de frățietate creștinească, în atmosferă de liniște binefăcătoare, să umblăm în calea păcii și a dreptății. Să stăruim la curățirea fapturii noastre de tot ce e rău și nefolositor, ca să ajungem curați în cuget, să putem cunoaște voia lui Dumnezeu și să ajutăm la împlinirea ei către oameni. Mântuitorul Însuși ne învață să împlinim voia Tatălui ceresc, când se ruga în grădina Ghețimani zicând: „Părinte, dacă este cu

putință, treacă de la Mine acest pahar. Dar nu voia mea ci voia Ta să se împlinească” (Lc. 22, 42).

A patra cerere a rugăciunii „Tatăl nostru” este - „Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi” (Mt. 6, 11). Ea privește viața noastră în întregul ei căci, să nu uităm, omul este alcătuit din trup și suflet. De aceea și în cerere este vorba de pâine pentru suflet – Cuvântul lui Dumnezeu - și de pâine pentru trup, cea din grâu. Înțelesul acesta reiese și din cuvintele Mântuitorului Isus Cristos „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu” (Mt. 4, 4). Cea dintâi pâine este veșnică și ne hrănește pentru vecii vecilor. Căci scris este: „Eu sunt pâinea cea vie care s-a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta, viu va fi în veci. Iar pâinea pe care Eu o dau pentru viața lumii este Trupul Meu” (In. 6, 51).

Dar a doua ne hrănește pentru un timp mărginit, adesea chiar numai pentru o singură zi. E adevărat că noi nu ne hrănim numai cu pâine, dar tot atât de adevărat este și faptul că pâinea este alimentul de căpetenie în susținerea sănătății și vieții noastre. Mântuitorul a lăsat ca din pâine să se prefacă în Sfânta Liturghie, trupul Său cel Sfânt, cu care ne cuminecăm „spre iertarea păcatelor și spre viața de veci”. Și omul din popor vede în pâine un lucru sfânt, vede fața lui Isus Cristos. Când să înceapă o pâine, gospodarul o înseamnă mai întâi cu semnul Sfintei Cruci.

„Dă-ne-o nouă astăzi” - ne amintește că trebuie să ne facem mereu vrednici de bucata de pâine pe care ne-o dă Dumnezeu. Zilnic se cade să muncim pentru această pâine. Cine lenevește nu e vrednic să mănânce pâinea lui Dumnezeu.

Cererea a cincea din rugăciunea „Tatăl nostru” ne aduce aminte de povara păcatelor noastre și ne trezește dorul de eliberare din robia lor. De aceea zicem: „și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri” (Mt. 6, 12). Aici Mântuitorul ne îndeamnă să cerem iertarea păcatelor noastre numai în măsura în care noi înșine suntem în stare să iertăm aproapelui nostru. Nici nu ar fi cu dreptate altfel, căci zice Mântuitorul către ucenicii Săi: „Iar când stați și vă rugați, iertați orice aveți împotriva cuiva,

ca și Tatăl vostru cel din ceruri să vă ierte vouă greșelile voastre. Căci de nu veți ierta voi, nici Tatăl vostru Cel din ceruri nu vă va ierta greșelile voastre" (Mt. 11, 25-26). Să nu uităm însă că iertarea lui Dumnezeu este mult mai mare față de ceea ce suntem noi în stare să iertăm întru răutatea și neputința noastră. Dovadă ne este pilda cu stăpânul care a iertat slugii sale 10.000 de talanți dar sluga aceea nu a fost în stare să ierte semenului său nici măcar 100 de dinari.

Noi, oamenii, suntem neputincioși și adesea ne lăsăm ispitiți de diavolul care se folosește de slăbiciunea noastră și încearcă să ne amăgească spre plăceri trupești, fie spre măriri deșarte, spre iubire de averi trecătoare sau spre căutarea podoabelor lumești. Arma ispitei este îndreptată mai ales spre cei tari în credință. Așa s-au întâmplat lucrurile cu dreptul Iov din Scriptură. Nimeni nu poate rămâne în afara ispitelor. Chiar și Mântuitorul a fost ispitit, încă de trei ori în pustie (Mt. 4, 9). Dar Domnul a biruit ispita cu post și rugăciune. De aceea prin cererea a șasea ne rugăm zicând: „și nu ne duce pe noi în ispită" (Mt. 6, 13). Ispita vine din trup, din suflet și din afară. Creștinul are datoria să lupte mereu împotriva ispitelor până le biruiește. Mijloacele de luptă sunt postul, rugăciunea și privegherea, căci zice Domnul: „Privegheați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită. Căci sufletul este osârduitor dar trupul, neputincios" (Mt. 26, 41).

Atunci când ne simțim slabi în lupta cu ispitele cerem ajutorul lui Dumnezeu: „Ci ne mântuiește de cel rău" (Mt. 6, 13). Și Dumnezeu ne vine în ajutor prin Fiul Său, care se roagă pentru toți credincioșii zicând: „Nu Mă rog să-i iei din lume, ci ca să-i păzești pe ei de cel viclean" (In. 17, 15). Prin Fiul Său, Dumnezeu ne-a pus la îndemână arme și mijloace puternice pentru mântuire. Întâia armă este Biserica cu cele șapte Sfinte Taine: Botezul, Mirungerea, Sf. Spovedanie, Sf. Cuminecătură, Preoția, Nunta și Sf. Maslu. Apoi avem Sf. Cruce, Sfintele Slujbe, rugăciunea și postul.

Încheiem rugăciunea „Tatăl nostru" cu cuvintele: „Că a Ta este împărăția și puterea și mărirea în vecii vecilor. Amin" (Mt. 6, 13), cuvinte care ne încredințează că împărăția

lui Dumnezeu este netrecătoare, veșnică și absolută.

Rugăciunea „Tatăl nostru" are un puternic caracter social. Ne rugăm pentru toți semenii noștri. Nu zicem „Tatăl meu", ci „Tatăl nostru" înlăturând egoismul și individualismul. Știind că avem un tată comun în ceruri ne simțim frați întreolaltă și deci se cuvine să ne purtăm frățeste.

În practica Bisericii există și alte rugăciuni adresate Maicii Domnului sau unor sfinți cărora le cerem să mijlocească pentru noi la Dumnezeu, care este cauza sfințeniei lor. Amintim Rozarul, Calea Crucii, Novena Sf. Anton de Padova, Novena Sf. Iosif și altele.

În concluzie, ori de câte ori se abat asupra noastră necazuri și greutatea lumești, ori ne simțim sufletul împovărat de păcate, ne retragem în „cămara" inimii noastre și medităm asupra fiecărei idei din rugăciunea „Tatăl nostru", încredințați că avem în cer un Tată puternic, bun și iertător. Căci rugăciunea aceasta este pentru noi și un mijloc de cugetare și pocăință. Cum?

Ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog (sec. XI) zicând: „Cazi în genunchi, rostește rugăciunile începătoare, rostind și «Tatăl nostru». Te gândești apoi pe cine ai numit Tată și te întrebi de ești vrednic să te numești fiul Lui. Privește apoi la mâinile tale și te gândești de câte ori au lucrat împotriva semenului, de câte ori au lovit în loc să mângâie. Privește la picioarele tale care de atâtea ori au umblat pe căi rătăcite în loc să umble pe căile lui Dumnezeu. Cugeți apoi la ochii tăi care de atâtea ori au privit dușmănos spre semenii tăi; la gura ta cu care de atâtea ori ai rostit blesteme în loc de binecuvântare.

Socotește-te apoi ca un osândit și hotărăște-te zicând: «Scula-mă-voi și mă voi duce la Tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea Ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău, primește-mă ca pe unul din argații Tăi»" (Lc. 15, 18-19). Amin!

Pr. Gheorghe ȚURCAȘ
Vicar Foraneu al Silvaniei

MEMORIA ACTIVĂ

ISTORICUL PAROHIEI GRECO-CATOLICE „SFÂNȚA ELENA” DIN CLEVELAND, OHIO (1905-1990)

În data de 19 noiembrie 1905 are loc prima adunare a credincioșilor greco-catolici din Cleveland, adunare în care s-a hotărât constituirea primei biserici greco-catolice românești de pe pământ american.¹ În această primă ședință, condusă de preotul Epaminonda Lucaciu, se hotărăște conscrierea tuturor credincioșilor greco-catolici din Cleveland și se alege comitetul parohial. Președintele comitetului parohial este ales preotul doctor Epaminonda Lucaciu, casier Ioan Coman, secretar Ioan Vlăduțiu, notari de ședință, Ioan Dringu și Marcu Lazăr, curatori, Ovidiu Borza, Ilie Lupu, Nicolau Lupescu, Vasiliu Vinți și senatori Ioan Aron, Ioan Cârja, Nicolau Doctor, Petru Câmpean, Nicolau Lupu, Costache Caprea, Petru Minai și Ioan Șerban.² Tot în această primă adunare se hotărăște stabilirea unei taxe lunare de 50 de cenți pentru cei care vor frecventa în mod regulat biserica, devenind membri ai bisericii pe viață.³

În ședința comitetului parohial din 10 decembrie 1905, la propunerea părintelui Lucaciu, se hotărăște cumpărarea unui loc pentru construirea bisericii, acțiune finalizată în data de 14 decembrie. Trebuie menționat că achiziționarea și construirea bisericii s-au datorat ajutorului oferit de episcopul romano-catolic al Cleveland-ului, Ignatio Horstmann.

Până în data de 27 mai 1906, când are loc aprobarea planurilor de construcție a bisericii și a casei parohiale, părintele Epaminonda Lucaciu se implică în redactarea unui ziar în limba română, numit „Românul”, acordă asistență spirituală românilor aflați în patru orașe: Aurora Illinois, (dieceza romano-catolică de Chicago), East Chicago, (dieceza romano-catolică Fort Wayne, Indiana), Mc Keesport, Pensylvania, (dieceza Pittsburghului) și

Biserica greco-catolică de lemn „Sf Elena”, Cleveland, 1910

Trenton, New Jersey, (dieceza Trenton), luând legătura atât cu credincioșii cât și cu episcopii romano-catolici de aici în vederea înființării de noi parohii.

În această perioadă, în Cleveland, preotul Lucaciu slujește în subsolul („pivnița”) bisericii romano-catolice „Sfântul Malachi” și continuă să strângă bani pentru așezarea pietrei fundamentale a bisericii, acțiune ce va avea loc în data de 1 iulie 1906.

Până la sfințirea noului edificiu de cult, preotul Epaminonda Lucaciu prezintă situația credincioșilor greco-catolici din Cleveland și celelalte orașe într-o bogată corespondență⁴ și în rapoarte către Mitropolia Blajului și Episcopia Lugojului, foruri care îl vor încuraja în permanență. El obține chiar promisiunea episcopului Lugojului, Vasile Hossu de a participa la sfințirea bisericii⁵.

Lucrările de construcție a bisericii durează până la data de 21 octombrie 1906, dată la care are loc ceremonia de sfințire a primei biserici românești greco-catolice din Statele Unite ale Americii, biserica „Sfânta

Aproape 1500 de români din Cleveland și împrejurimi participă la sfințirea bisericii greco-catolice Sf. Elena pe 21 octombrie 1906

„Helena”. Această ceremonie este oficiată de către episcopul Ignatius F. Horstmann, preoții Epaminonda Lucaciu, Ioan Lenghel, T. C. O'Reilly, J. A. Sidley, J. K. Koudelka, Francisc T. Moran, John Mchalle, C. Boehm, ecouri ale acestei sărbători regăsindu-se în ziarele din Cleveland: „Românul” din 21 octombrie 1906, „The Catholic Universe” din 26 octombrie, 1906.

Anul 1906 este un an plin de realizări pentru parohia greco-catolică din Cleveland: se construiește casa parohială, se achiziționează un clopot mare și unul mic, se asigură biserica și casa parohială (costul bisericii și al casei parohiale era de 6.800 dolari) pentru suma de 7000 de dolari, se înzestrează biserica cu cele necesare, și, în mod special, se trimit la 9 decembrie 1906 doi delegați, Ioan Muntean și Isidor Cutean la *Congresul Internațional Catolic*, fapt privit ca o afirmare a tinerei comunități românești catolice din SUA. Acest an este privit ca fiind „... în istoricul bisericii noastre cel mai productiv, în care prin jertfă și abnegație s-a făcut aceia ce azi ne putem mândri. În anul acesta s-a pus temelia credinței și a culturii noastre pe aceste plaiuri. Din anul acesta începe o viață de popor conștient”⁶.

Preotul Epaminonda Lucaciu rămâne în această parohie până în anul 1907, când pleacă în parohia Aurora, Illinois. În locul lui rămâne preotul nou-venit, Alecsandru Nicolescu. Acesta a avut 2 ani concediu aprobat de Mitropolie, după care se reîntoarce la Blaj, ca profesor de teologie⁷.

Din anul 1909 până în 1919 parohia

este condusă de preotul Aurel Hațegan, care prezintă viața din parohie în cartea sa intitulată *Istoricul Bisericii Române Greco-Catolice din Cleveland*, scrisă în anul 1911.

După plecarea acestuia, timp de trei ani parohia nu va avea preot stabil, fiind administrată de preotul Ioan Vanca de la parohia „Preasfânta Treime”, Cleveland, iar din 10 iulie 1922, parohia „Sfânta Elena” va fi administrată de preotul Ion Spătariu.

În anul 1921, conform unui raport întocmit la data de 17 noiembrie a aceluiași an, edificiul bisericii din parohia „Sfânta Elena” din Cleveland, Ohio, înființată la 19 noiembrie 1905, era din lemn, valorând 10.000 dolari. Există casă parohială (tot din lemn), în valoare de 8000 de dolari. Supusă episcopului din dieceza de Cleveland, parohia era administrată de preotul Ion Vanca. Numărul credincioșilor era de aproximativ 700 de persoane. Se subliniază faptul că parohia nu avea la acea dată datorii, având strânși 1600 de dolari⁸.

Un moment important din viața parohiei a fost organizarea credincioaselor parohiei în *Reuniunea Femeilor Sfânta Elena*, în anul 1922 sub conducerea preotului Ioan Spătariu. Membrele acestei reuniuni s-au implicat în înfrumusețarea interiorului bisericii, dar mai ales în diverse acțiuni cu caracter național, organizate periodic de-a lungul timpului.

Din anul 1922 la conducerea parohiei s-au perindat mai mulți preoți: Ion Spătariu (1922-1930), Victor Vamoși, (1930-1933), Victor Crișan (1933-1934), George Băbuțiu (1934-1949), acesta fiind primul preot greco-catolic român hirotonit în America. În anul 1939, preot paroh fiind George Băbuțiu, sunt demarate lucrări de refacere a exteriorului bisericii și a casei parohiale. S-a luat hotărârea ca zidurile, inițial construite din lemn, să fie îmbrăcate în cărămidă, costul lor fiind estimat la circa 3.500 de dolari. Lucrările au evoluat relativ repede, astfel încât sfințirea solemnă a acestora a fost făcută la 12 noiembrie 1939.

În anul 1942, în spatele bisericii se construiește hala parohială, (costul ei fiind estimat la cca. 10.000 de dolari), o sală mare,

destinată întrunirilor organizate de biserică, sfințirea acestora făcându-se la data de 6 septembrie 1942⁹. Aici vor avea loc: mese festive, nunți, botezuri, parastase și, de asemenea, toate manifestările cu caracter național din parohie.

În anul 1945 este reînnoit interiorul bisericii, altarul, iconostasul și stranele, pictura de pe iconostas fiind refăcută în întregime (a costat în jur de 8.000 de dolari). La 21 octombrie 1945 s-au sărbătorit 40 de ani de la construirea bisericii, la această ceremonie participând 7 preoți și mulți credincioși¹⁰.

După venirea în parohie a preotului Mircea Toderici, în anul 1949, ca asistent al părintelui George Băbuțiu, iar apoi între anii 1952-1984, ani în care Mircea Toderici activează ca preot paroh, Reuniunea de Femei și Curatorul au schimbat, reînnoind tot interiorul bisericii¹¹. În același interval de timp, 1952-1954, casa parohială și hala bisericii au fost reînnoite, a fost schimbat sistemul de încălzire, s-a construit un apartament pentru îngrijitor și apoi au fost legate toate împreună printr-un front nou. Lucrările au durat 9 luni și au costat 53.000 de dolari. Parohia număra în acea perioadă 97 de familii, însumând 406 persoane. Comitetul parohial era format dintr-un prim-curator, secretar-casier, controlori, colector de taxe, notari, cantori și crâsnic.

În anul 1964 comitetul parohial în frunte cu preotul Mircea Toderici organizează la sărbătoarea hramului bisericii „Sfânta Elena” o mare manifestare care avea drept scop strângerea de fonduri necesare reînnoirii bisericii. În timpul lucrărilor care vor începe la biserică, slujbele religioase s-au ținut în hala parohială. În anul 1965 sunt terminate lucrările de reconstrucție a bisericii, atât în interior cât și în exterior, schimbându-se iconostasul, altarul, băncile din biserică și tot mobilierul, iar geamurile au fost înlocuite cu vitralii¹².

În anul 1986, biserică va intra din nou într-un proces de renovare, proces determinat de organizarea în parohie a sărbătoririi a 80 de ani de la ridicarea bisericii. Pentru această sărbătoare s-a renovat clădirea bisericii și a casei parohiale, și a frontonului

După ce în anul 1958 biserica de lemn a primit o fațadă de cărămidă, în anul 1965 se efectuează noi lucrări de modernizare.

Biserica Sf. Elena în anul 1966, după modernizare

ce le leagă. Arhitectura bisericii amintește de bisericile din lemn din Transilvania. Pentru acest eveniment se primesc felicitări de la toate parohiile greco-catolice române din America¹³.

Din anul 1983, datorită faptului că preotul Mircea Toderici era bolnav, la 16 iunie, este numit preot asociat părintele Grigore Duma. Acesta, după moartea părintelui Mircea Toderici (21 mai 1984), este numit la data de 11 septembrie 1984 parohul bisericii și administrator parohial al parohiei „Sfântul Vasile” din Lorain¹⁴. Sub administrarea părintelui Grigore Duma s-a renovat casa parohială, au fost puse în biserică dulapuri pentru haine, s-a instalat un confesional în biserică etc. A reintrodus clasele de catehism pentru copiii din parohie, favorizând și manifestarea diverselor activități artistice. Din toamna anului 1990 părintele Grigore Duma se reîntoarce în România, fiind chemat de superiorii săi și este instalat ca Vicar General al Diecezei romano-catolice de Iași. În locul său este numit în 6 octombrie 1990, de către episcopul Louis Pușcaș, preotul romano-catolic român, Andrei Matei¹⁵.

În jurul bisericii au activat două societăți: *Reuniunea de Femei „Sfânta Elena”* (avea 40 de membre) și *Societatea de într-ajutorare „Sfânta Maria”* (aceasta ajută în caz de deces cu suma de 150 de dolari)¹⁶.

Un mijloc important de completare a veniturilor parohiei, dar în același timp și un liant între credincioși erau așa-numitele mese ocazionale organizate de către Comitetul parohial și Reuniunea de Femei:

patru mese tradiționale (masa Sfinților, masa de primăvara, hramul bisericii, masa de comemorare a zece ani de la suprimarea Bisericii Unite care a înlocuit ocazional masa prinderii postului). *Masa Sfinților* (luna ianuarie) era patronată de credincioșii care aveau nume de sfinți din calendar, masa de primăvară se făcea în Duminica Floriilor, hramul Bisericii se sărbătorea în 21 mai, dată când de obicei avea loc prima împărtașanie pentru copiii din parohie și se sărbătoreau membrele Reuniunii Femeilor. La masa comemorativă din anul 1958, parohia a publicat 2 broșuri: *Zece ani de la suprimarea Bisericii Unite și Papa Pius al XII-lea*¹⁷.

Alături de cele două societăți, prezentate mai sus, în anul 1957 s-a înființat, în cadrul parohiei societatea „*St. Helena's Junior Women's Club*”, care se ocupa de copiii care urmau școala parohială¹⁸. Aceasta era de fapt o școală duminicală, organizată în parohie imediat după slujbă. Copiii învățau rugăciuni, exersau limba română, se cunoșteau mai bine, integrându-se treptat în viața comunității. În anul 1959 se înființează FRCW, *Federația Femeilor Catolice Române din America*, la care aderă o parte din credincioasele bisericii, mulți ani fiind președintă Lynn Kupșa, credincioasă din parohia „*Sfânta Elena*”.

De-a lungul timpului, parohia „*Sfânta Elena*” a fost vizitată de numeroase personalități venite din România, Europa și America. Primul care deschide seria acestor vizite este episcopul de Lugoj, Alecsandru Nicolescu ce vizitează parohia în anul 1923. La 26 mai 1947, biserica este vizitată de cardinalul Eugen Tisserant, secretarul *Congregației pentru Afacerile Bisericii Orientale* din Roma, împreună cu episcopul diecezei de Cleveland, Edward F. Hoban și cu episcopul auxiliar pentru ruteni din Statele Unite, Daniel Ivenco¹⁹. În anul următor, la 31 martie

1948, preoții George Băbuțiu și Ioan Spătariu îl primesc în parohie pe *regele Mihai I*²⁰. În anul 1961 parohia este vizitată de episcopul român Vasile Cristea de la Roma, acesta fiind primul episcop român, după vizita efectuată în anul 1923 de către episcopul Lugojului, Alecsandru Nicolescu, care vizitează parohiile din America după ce Biserica Greco-Catolică din țară a fost desființată²¹.

Episcopul Vasile Cristea va reveni în această parohie în anul 1966, resfințind toată biserica, alături de un sobor de preoți: George Băbuțiu, V. Marchiș, G. Pop, I. Filip, I. Pavel, I. Popa, G. Ivașcu, G. Mureșan, I. Crihălmeanu, L. Pușcaș, M. Toderici²². O ultimă vizită semnalată aici este cea efectuată în anul 1984 de către episcopul

romano-catolic, Ioan Robu din România²³.

Parohia „*Sfânta Elena*” rămâne ca o biserică simbol a parohiilor românești greco-catolice din Statele Unite ale Americii, datorită faptului că este prima biserică românească construită aici, și, mai ales, datorită faptului că este una dintre puținele biserici care nu și-a schimbat locația. De asemenea, un rol important în menținerea ei ca un simbol greco-catolic l-au avut de-a lungul timpului preoții-parohi stabili, care au încercat să păstreze parohia unită, grupând în jurul ei un număr cât mai mare de credincioși. Deși a fost supusă de mediul american unor inerente schimbări (actualmente, alături de limba română se utilizează ca limbă de cult și limba engleză), această parohie poate fi considerată și acum una dintre cele mai puternice parohii greco-catolice din S.U.A. Preotul dr. Andrei Matei, fostul paroh al bisericii, consideră că „*preocuparea cea mai mare o constituie formarea și menținerea unei comunități creștine autentice, vii, unite în jurul aceluiași ideal: urmarea lui Hristos Mântuitorul, și după aceea toate ni se adaugă nouă*”²⁴.

*Familia Părintelui Petru Stănea
în mijlocul comunității Sf. Elena,
Cleveland, 2014*

Vizita P.S. John Michael Botean împreună cu Pr. Vicar General Iuliu Muntean în mijlocul comunității Sf. Elena, Cleveland, 2014

Preoții care au slujit în parohia „Sfânta Elena”: Epaminonda Lucaciu, fondatorul bisericii - 1906-1907; Alexandru Nicolescu - 1907-1909; Aurel Hațegan - 1909-1919; Ion Vanca - 1921-1922; Ion Spătariu - 1922-1930; Victor Vamoși - 1930-1933; Victor Crișan - 1933-1934; George Băbuțiu - 1934-1950; Mircea Toderici - 1949-1984; Grigore Duma - 1984-1990; Andrei Matei - 1990-2011; Gabriel Didita 2011-2013; Stănea Petru 2013- prezent.

NOTE

1. Aurel Hațegan, *Istoricul Bisericii Române Greco-Catolice din Cleveland Ohio începând de la înființarea ei până la anul 1911*, Cluj, p. 65.
2. „St. Helena” Romanian Byzantine Catholic Church, 1906-2006, 100 th Anniversary, Cleveland, Editura Parohiei, 2006, p. 16.
3. Aurel Hațegan, *op. cit.*, p. 9.
4. Una din problemele care revine frecvent în scrisorile sale este cea referitoare la lipsa preoților greco-catolici români. De aceea, el solicită insistent trimiterea a cel puțin doi preoți pentru credincioșii români din celelalte orașe.
5. *Arhivele Episcopiei Române Unite Greco-Catolice Lugoj* -A.E.G.-C. Lugoj., Doc.nr. 3091/1907, Doc nr. 1235/1907.
6. Aurel Hațegan, *op. cit.*, p.11.
7. După plecarea lui Alecsandru Nicolescu în țară, comitetul parohial al bisericii îi mulțumește într-o scrisoare adresată Mitropoliei blăjene: „ ... Comitetul bisericii române greco-catolice «Sfânta Elena» din Cleveland, Ohio, aduce pe aceasta cele mai vii mulțumiri, prea veneratului consistor, pentru părinteasca îngrijire, ce a avut pentru fiii credincioși ai bisericii greco-catolice emigrați în îndepărtata Americă, trimițându-le prin anul 1907 prin luna decembrie, un adevărat păstor pentru poporul din Cleveland, în persoana Dr. Alecsandru Nicolescu. Meritele clarisimului părinte e de prisos a le mai aminti pe acest petic de hârtie: nu ne putem însă stăpâni sentimentul de recunoștință față de acest părinte sufletesc, care a fost un păstor bun și multă dragoste a răspândit în poporul de aici, a alergat zi și noapte pentru interesele bisericii, a ajutat pe

cei săraci în timpul crizei, când mulți nu aveau nici cu ce să-și cumpere o bucată de pâine, colectând bani de la englezi sau alți stăini cu dare de mână ca să ajute pe cei nenorociți, a lucrat pentru înființarea societăților religioase, care sunt cele mai bun sprijin pentru susținerea bisericilor, precum și alte fapte frumoase pe care le-a săvârșit în timpul șederii printre noi. Faptele săvârșite în acest timp, le vom avea totdeauna înaintea ochilor și noi ne vom aminti cu drag de bunul nostru păstor sufletesc, iar veneratului consistor îi vom fi recunoscători din adâncul inimei, cum se cuvine unor fiii credincioși! Primească veneratul consistor expresia sincerei noastre recunoștințe! Pentru comitetul parohial semnează, Iacob Moldovan, senator.” Vezi Arhivele Naționale, Direcția Județeană Alba - A.N.D.J.A., Fond M.R.U.B., Cabinetul Mitropolitului, Dosar nr. 21./1909.

8. A.N.D.J.A., Fond M.R.U.B., Dosar nr. 3776/1947, vol. I, p. 152.
9. *Calendarul Bisericii Catolice Române din U.S.A.*, 1943, p. 55.
10. *Calendarul*, 1946, p. 38.
11. *Biserica Sfânta Elena. Aniversarea de Aur, 1 iulie 1906-1 iulie 1956*, Cleveland, Ohio, 1956.
12. *Saint Helena Church, Nineteenth Anniversary, 1906-1996*, p.17.
13. *The Unirea Almanah*, 1986, p.
14. *The Unirea Almanah*, 1985, p. 179-181.
15. „St Elena” Romanian Byzantine Catholic Church, 1906-2006. 100th Anniversary, p.30.
16. *Calendarul*, 1955, p. 105.
17. *Report St. Helena's Church*, aprilie 1959.
18. *Calendarul*, 1958. p. 24.
19. Cardinalul Eugen Tisserant sosește în America la invitația a două universități catolice. Prima vizită făcută comunității greco-catolice române este cea din cadrul parohiei „Sfânta Elena”, considerată „mama Bisericii românești din Lumea Nouă”. Vizita a avut loc în data de 26 mai, a doua zi după Rusalii. El va participa la slujba Paraclisului, oficiată de preoții români: G. Pop, E. Crihălmeanu, L. Pușcaș, I. Spătar, G. Mureșan, alături de parohul George Băbuțiu. Vezi *Biserica „Sfânta Elena”. Aniversarea de aur, 1 iulie 1906 - 1 iulie 1956*, Cleveland, Ohio, 1956, p. 38.
20. *Calendarul*, 1949, p. 111.
21. *Biserica „Sfânta Elena”. Aniversarea de aur , 1 iulie 1906 - 1 iulie 1956*, Cleveland, Ohio, 1956, p. 37.
22. *Calendarul*, 1967 , p. 115-116.
23. *75th Anniversary of Saint Helena Church in Cleveland, 1906-1981*, Cleveland, 1981, p. 91.
24. Din discuția avută de autorul lucrării de față cu preotul Andrei Matei, cu ocazia vizitei în S.U.A. în anul 2006.

Pr. Dr. Petru STĂNEA

SINAXAR

SFÂNTUL ANSELM DE CANTERBURY

Arhiepiscop de Canterbury și Doctor al Bisericii, Anselm s-a născut în localitatea Aosta, nu departe de limitele Lombardiei. Tatăl lui, Gundulf, a fost un lombard devenit cetățean al Aostei, iar mama lui – Ermenberga, era descendenta unei vechi familii burgunde.

Ca și mulți alți sfinți, Anselm a învățat pietatea de la mama lui și, la o vârstă foarte fragedă, a fost aprins de dragostea cunoașterii. Biograful lui, Eadmer, scria că băiatul era iubit de toți și făcea mari progrese în învățatură, ajungând să fie admis într-o mănăstire înainte de a fi împlinit 15 ani. Abatele, temându-se de nemulțumirea tatălui, l-a refuzat. Anselm a făcut atunci o rugăciune stranie: a cerut să cadă bolnav, crezând că astfel va reuși să-i înduplece pe călugări să-l accepte. Boala a venit, dar cu toate acestea, i-a fost refuzată intrarea în mănăstire. S-a lăsat pe moment păgubaș, cu gândul de a mai încerca pe viitor, dar plăcerile tinereții l-au făcut să-și uite dorința și dragostea de învățatură. La fel l-a temperat și dragostea ce o avea pentru mama lui, dar la pierderea ei se părea că și-a pierdut încrederea, fiind la mila valurilor vieții.

În toată această perioadă tatăl l-a tratat cu asprime, determinându-l să-și părăsească familia. Luând un singur tovarăș de drum, a pornit traversarea muntelui Cenis. După ce a petrecut aproape trei ani în Burgundia și Franța, a mers în Normandia și a zăbovit o vreme la Avranches, înainte de a-și găsi locul în abația din Bec. La această mănăstire devine cel mai cunoscut ucenic al lui Lanfranc, gândindu-se să devină călugăr. A simțit o reticență față de această abație, temându-se că va fi mereu la umbra profesorului său, dar în timp a realizat că-i va prinde bine să stea într-un loc în care să fie depășit de alții.

Rămas orfan de ambii părinți, Anselm se afla în fața unei mari alegeri. Zbuciumat de gânduri, a cerut sfatul formatorului său, care a înaintat problema Arhiepiscopului de Rouen. Acest prelat a decis în favoarea vieții monahale,

iar Anselm, în anul 1060, a devenit călugăr al abației din Bec. Viața lui ca simplu călugăr a durat trei ani, întrucât în anul 1063, Lanfranc a fost numit abate de Caen, iar Anselm i-a fost ales ca succesor. Există unele îndoieli cu privire la anul înaintării în sarcini dar, la data numirii sale ca Arhiepiscop în 1093, Anselm spune că a trăit 33 de ani ca monah: trei ani călugăr, fără a fi fost promovat, 15 ca stareț și 15 ca abate (*Scrisorile lui Anselm, III, vii*). Același lucru este confirmat și de o înscriere în cronica Abației din Bec, scrisă nu mai târziu de 1136. Aici se precizează că Anselm a trecut la cele veșnice în 1109, în cel de-al patruzeci și nouălea an al vieții lui de călugăr, la vârsta de șaptezeci și șase de ani, fiind trei ani călugăr, 15 stareț, 15 abate și 16 Arhiepiscop (*Canonul Poree, Histoire de l'abbaye de Bec, III, 173*).

La început, promovarea lui în locul lăsat vacant de Lanfranc, i-a ofensat pe alți călugări ce considerau că aveau prioritate în fața unui tânăr străin, dar Anselm i-a înduplecat cu blândețe, iar în timp le-a câștigat atașamentul și obediența. Îndatoririlor de stareț le-a adăugat și pe acelea de învățător. În această perioadă a redactat unele din lucrările lui filosofice și teologice, în special „*Monologium*” și „*Proslogium*”. Pe lângă faptul că și-a consiliat călugării aflați în grija lui, a găsit timp de a-i sprijini și pe alții prin corespondență. Cunoscută fiind înclinarea lui spre singurătatea eremitică, putem fi surprinși că nu s-a lăsat copleșit să-și părăsească oficiul pentru a se abandona mângâierii contemplației. Arhiepiscopul de Rouen i-a poruncit să-și păstreze funcția și să se pregătească pentru sarcini mai mari.

Acest sfat a fost unul profetic, întrucât în 1078, la moartea lui Herluin – fondator și abate de Bec, Anselm a fost ales să-i fie succesor. Călugării au reușit cu mare dificultate să-i învingă reticența de a prelua această mare atribuție. Biograful lui ne oferă o imagine a straniei scene: noul Abate ales cade prosternat în fața fraților și îi imploră cu lacrimi să nu

pună pe el această povară, în timp ce frații, la fel culcați la pământ, îl roagă să accepte oficiul. Alegerea lui l-a adus în mod imediat în legătură cu Anglia, unde abația avea câteva posesii. În primul an al oficiului, a vizitat Canterbury unde a fost întâmpinat de Lanfranc.

Unul dintre punctele discutate la această întâlnire erau legate de un Arhiepiscop saxon – Ælfheah, ucis de danezi deoarece nu a dorit să plătească o răscumpărare ce i-ar fi împovărat pe supușii lui. Lanfranc pune la îndoială onorurile unei morți martirice, întrucât nu a murit pentru credință, dar Anselm a rezolvat această dificultate spunând că cel ce a murit pentru acest motiv neînsemnat, ar fi mai gata să moară pentru credință. Mai mult, Hristos este adevărul și dreptatea, iar cel care moare pentru adevăr și dreptate, moare pentru Hristos. Cu această ocazie Anselm l-a întâlnit pentru prima dată pe Eadmer, pe atunci un tânăr călugăr la Canterbury. În același timp, sfântul ce în copilărie a fost plăcut de toți cei care-l cunoșteau și care, ca stareț la Bec, a câștigat atașamentul celor care-i subminau autoritatea, s-a făcut plăcut și în inimile englezilor. Faima lui se răspândea pretutindeni și mulți contemporani de seamă se bucurau de prietenia lui, căutându-i sfaturile. Printre aceștia a fost și William Cuceritorul a cărui dorință era ca Anselm să-l întărească pe patul morții.

După moartea lui Lanfranc, William Rufus a ținut scaunul Arhiepiscopal de Canterbury vacant, confiscându-i veniturile și ținând Biserica Angliei în stare de anarhie. Pentru mulți, abatele de Bec părea a fi cea mai potrivită persoană ca Arhiepiscop. Vrerea obștească era atât de evidentă încât Anselm simțea o repulsie în a vizita Anglia, ca nu cumva să pară că ar dori toiagul de Arhiepiscop. În cele din urmă însă, a cedat rugămintii lui Hugh, conte de Chester, iar în anul 1092 a mers în Anglia. Ajungând în Canterbury în ajunul Nașterii Fecioarei Maria, a fost aclamat de mulțime ca și nou Arhiepiscop, dar nu a rămas pentru sărbătoare. Primit de rege cu bunătațe pentru o întrevedere privată, i-a vorbit cu onestitate de relele care au pustiit țara.

Preocupările personale l-au ținut pe Anselm în Anglia pentru câteva luni, iar când a dorit să se reîntoarcă, regele a obiectat. Între

timp, dorința poporului nu mai era o taină. În toate bisericile erau înălțate rugăciuni pentru ca Dumnezeu să-l înduplece pe rege și să numească un păstor în Canterbury. Regele a căzut bolnav la începutul anului 1093 și pe patul suferinței a ajuns să se căiască. Prelații și întreaga curte i-au cerut cu insistență numirea unui Arhiepiscop. Îngăduitor dorinței manifestate de toți, l-a numit pe Anselm, și toți și-au dat acordul cu bucurie față de această alegere. Cu toate acestea, Anselm a refuzat acest onor, după care însă a avut loc o scenă mai stranie decât la numirea lui ca abate: a fost dus pe sus până la regele bolnav unde i s-a pus în mână un toiag arhieresc, iar de acolo a fost purtat până la altar unde s-a cântat un „Te Deum”.

Nu există nici un motiv pentru a suspecta onestitatea rezistenței lui. Cu o trăsătură naturală spre contemplație, Anselm ar fi putut avea prea puțină plăcere spre o asemenea însărcinare chiar și în vreme de pace și cu atât mai puțin în acele vremuri tulburi. Știa ce îl așteaptă, întrucât remușcările regelui au trecut odată cu boala, iar Anselm a întrevăzut curând viitoarele probleme.

Primul „delict” a fost refuzul de a consimți la înstrăinarea averii Bisericii, pe care regele a acordat-o urmașilor la tron. O altă dificultate a apărut din nevoia de bani a regelui. De asemenea, oficiul lui Anselm a fost secătuit de lăcomia regală, Arhiepiscopul fiind așteptat să-i facă un cadou majestății sale. Când acesta i-a oferit cinci sute de mărci au fost refuzate cu dispreț, ca insuficiente. Ca și cum acestea nu i-ar fi fost destule, Anselm a trebuit să poarte și reproșurile unor călugări din Bec ce nu erau dispuși să-l piardă. În scrisorile lui se

străduiește să arate că nu și-a dorit toiagul de Arhiepiscop.

A fost în cele din urmă înscăunat ca Arhiepiscop de Canterbury în 4 decembrie 1093, rămânându-i doar să călătorească la Roma pentru a obține pallium-ul, dar aici s-a lovit de un alt zid. Antipapa Clement își disputa autoritatea cu Urban al II-lea, care era recunoscut de Franța și Normandia. Nu părea că regele Angliei era un partizan al antipapei, dar el dorea să-și întărească poziția prin afirmarea dreptului său de a decide între reclamanții rivali. Deci, când Anselm a cerut permisiunea de a merge la Papa, regele a spus că nimeni nu trebuie să recunoască nici un papă până ce el – regele, nu se va decide asupra problemei. Arhiepiscopul a insistat să meargă la Papa Urban a cărui autoritate o recunoștea, aceasta fiind și o condiție de a accepta scaunul de Arhiepiscop.

Această problemă gravă a fost ridicată la un sinod local ținut la Rockingham, în martie 1095. Aici Anselm a susținut cu curaj autoritatea papei Urban, discursul său fiind o mărturie de neuitat față de doctrina supremației papale.

Dean Hook scria: „*Anselm era pur și simplu un papist – credea că Sfântul Petru a fost prințul apostolilor, că a fost sursa întregii puteri și autorități ecleziastice; că Papa a fost succesorul lui și că, prin urmare, papei i s-a datorat – din partea episcopilor și mitropoliților, precum și din partea întregii umanități – întreaga ascultare pe care o merită un suzeran spiritual din partea vasalilor săi.*”¹

Regele și-a trimis astfel reprezentanți la Roma pentru obținerea pallium-ului, care l-au găsit pe Urban în deplină putere și l-au recunoscut ca Papă. Walter, episcop de Albano, a revenit cu trimișii regelui ca și nunțiu papal, purtând însemnul ierarhic. Regele a recunoscut public autoritatea lui Urban și, la început, s-a străduit ca Anselm să fie destituit de către nunțiu. În cele din urmă a avut loc o reconciliere prilejuită de problemele regale în Țara Galilor și partea de nord a regatului. Regele și Arhiepiscopul s-au întâlnit în pace, dar Anselm nu a dorit să primească pallium-ul

din partea regelui ci, într-un serviciu solemn ținut la Canterbury pe 10 iunie 1095, a fost așezat de către nunțiu pe altar, de unde a fost luat de noul Arhiepiscop.

Noi tulburări au apărut în anul 1097 când regele s-a întors din campania anostă în Țara Galilor, cerându-i Arhiepiscopului să se prezinte la curte. Anselm a refuzat, cerând permisiunea de a merge la Roma. A fost mai întâi refuzat, dar după o întâlnire la Winchester, i s-a spus să se pregătească de îmbarcare în zece zile. La despărțire, Arhiepiscopul i-a dat o binecuvântare primită cu capul plecat de către rege. În timpul călătoriei, Anselm a petrecut Crăciunul la Cluny iar restul iernii în Lyon. Odată cu venirea primăverii, și-a continuat călătoria traversând muntele Cenis alături de doi tovarăși, îmbrăcați ca simpli călugări. În toate mănăstirile prin care treceau li se cereau vești despre Anselm.

Ajuns la Roma a fost tratat cu mari onoruri de către Papă, cazul său fiind adus în discuție și prezentat într-un conciliu, negăsind însă finalizare în afară de o scrisoare de muștrare adresată regelui William. Pe timpul șederii în Italia, Anselm s-a bucurat de ospitalitatea abatelui de Telese, petrecând vara într-un sat de munte aparținând

mănăstirii. Aici și-a încheiat lucrarea „*De ce un Dumnezeu-om*”, începută încă din Anglia. În octombrie 1098, Papa Urban a ținut un conciliu la Bari pentru a se ocupa de dificultățile ridicate de orientali cu privire la purcederea Spiritului Sfânt. Aici Anselm a fost pus de Papă la loc de cinste și poftit să conducă dialogul. Ulterior, argumentele lui au apărut în scrierile pe această temă.

La acest conciliu au fost ridicate și problemele pe care le întâmpina Anselm în Anglia, și ar fi dus la excomunicarea lui William dacă Arhiepiscopul nu intervenea. Atât el, cât și cei care-l însoțeau, doreau să se reîntoarcă la Lyon, dar au fost rugați să aștepte lucrările unui alt conciliu care urma să se țină la Paște, în Lateran. Aici Anselm a aflat despre canoanele adoptate împotriva controverselor *Investiturilor* și despre decretul de excomunicare împotriva

ofensatorilor. Acestea au avut o mare influență asupra slujirii sale în Anglia.

În timp ce era în împrejurimile Lyonului, Anselm a auzit de tragica moarte a lui William. În curând mesajele din partea noului rege și ale Curții l-au chemat în Anglia. Debarcând la Dover, s-a grăbit să-l întâlnească pe regele Henry la Salisbury. A fost primit cu amabilitate, dar foarte repede au fost ridicate întrebări legate de *Investituri*, într-o formă acută, regele Henry cerându-i Arhiepiscopului să primească și el o nouă investitură. Anselm a invocat decretul recentului conciliu roman și a declarat că nu a avut de ales în această problemă. Dificultatea a fost amânată, regele hotărând să trimită o solie la Roma pentru a cere o dispensă specială. Între timp, Anselm a reușit să-i facă regelui două servicii: a înlăturat obstacolul din calea căsătoriei cu Edith, moștenitoarea regilor Saxoni și a obținut acordul verbal (*nu scris*) din partea Papei Pascal de a-i permite lui William să numească abazi și episcopi fără însă ca Anselm să fie obligat să-i consacre. Datorită statorniciei lui Anselm de a nu hirotoni episcopi numiți de rege, au apărut și efectele: mulți ierarhi și abazi renunțau la toiagul primit din mâna regelui, sau chiar refuzau scaunul dacă era sfidată opinia Arhiepiscopului. Datorită acestei situații, regele l-a trimis personal pe Anselm la Roma pentru a cere încă o dată acordul Papei. Cu toată statornicia, Anselm a călătorit încă o dată până în Italia pentru a primi refuzul pontifului, fără ca însă William să fie excomunicat. Înțelegând că nu este dorit de rege în Anglia, Anselm și-a întrerupt călătoria în Lyon, unde a primit o scrisoare din partea Papei prin care era informat că au fost excomunicați consilierii regali, dar fără vreo decretare la adresa lui William.

Anselm și-a continuat călătoria, dar pe cale a aflat că sora regelui - Adela de Blois, este bolnavă. S-a abătut pentru a o vizita, menționându-i că se întoarce în Anglia pentru a-i excomunica fratele. Datorită gravității situației, Adela a intermediat o întâlnire și reconcilierea între Arhiepiscop și rege, în iulie 1105. Cu toate acestea, întors în Anglia, Anselm nu i-a adus regelui puterea de a numi ierarhi, prevăzându-se un nou recurs la Roma. O scrisoare papală care îi dădea

puterea lui Anselm să dezlege „căderile” anterioare pricinuite de încălcarea canoanelor a mai vindecat neînțelegerile anterioare, dar nu garanta nimic pentru viitor.

În cele din urmă, într-un conciliu ținut la Londra în 1107, s-a ajuns la un acord; regele a renunțat la pretenția de a numi episcopi și abazi, în timp ce Biserica a permis ca prelații să-și „închine” posesiunile stăpânitorului lumesc. Unii consideră în mod eronat că acest acord a fost un triumf al regelui, întrucât a câștigat substanțial abandonând o simplă formalitate de investitură. Realitatea a fost însă alta: ritul investiturii regilor a fost un simbol al puterii reale revendicat de regii englezi, iar acum a fost abandonat. Victoria a fost de fapt a Arhiepiscopului, care a creat precedentul pentru soluționarea altor astfel de probleme ridicate ulterior.

În cele din urmă, Arhiepiscopul Anselm a fost lăsat să-și trăiască liniștit apusul vieții. În ultimii doi ani din viață și-a continuat munca pastorală și și-a încheiat ultima scriere.

Munca lui ca pastor și brav campion al Bisericii face din Anselm unul din personajele marcante ale istoriei religioase. Influența învățăturilor lui spirituale s-au simțit pretutindeni, iar rezultate s-au văzut în multe ținuturi. Rezistența pentru apărarea libertății Bisericii în istoria zbuciumată a Evului Mediu a avut efecte mult după timpul său. Influența lui asupra filosofiei și a teologiei catolice a fost una profundă și de durată, ridicându-se la rangul papilor Grigore al VII-lea și Inocențiu al III-lea, precum și a lui Thomas Becket. De asemenea, poate fi amintit împreună cu Atanasie, Augustin și Toma de Aquino, meritele lui în câmpul teologiei primind recunoașterea oficială când, papa Clement al XI-lea, în 1720, l-a declarat Doctor al Bisericii, fiind comemorat pe data de 21 aprilie.

NOTE

1. Dean Hook, *Viața Arhiepiscopilor de Canterbury*, Londra, 18(i0-75), II, 183

Traducere Pr. Cristian LASLO

(sursa www.newadvent.org)

AMVON

MESAJ PENTRU POSTUL MARE

„Întăriți-vă inimile!” (Iac. 5, 8)

Dragi frați și surori,

Postul Mare este un timp de reînnoire pentru Biserică, comunități și fiecare credincios. Este mai ales un timp de har (2 Cor 6, 2). Dumnezeu nu ne cere nimic pe care să nu ni-l fi dăruit mai înainte: „*Noi iubim pentru că el ne-a iubit mai întâi*” (1 Ioan 4, 19). El nu este indiferent față de noi. Fiecare dintre noi îi stă la inimă, ne cunoaște pe nume, are grijă de noi și ne caută când îl lăsăm. Fiecare dintre noi îl interesează; iubirea lui îl împiedică să fie indiferent la ceea ce ni se întâmplă. Dar se întâmplă ca atunci când noi suntem bine și ne simțim în largul nostru, cu siguranță uităm de ceilalți (ceea ce Dumnezeu nu face niciodată), nu ne interesăm de problemele lor, de suferințele și nedreptățile pe care le îndură. Atunci inima noastră cade în indiferență: în timp ce eu mă simt relativ bine și în largul meu, uit de cei care nu stau bine. Această atitudine egoistă, de indiferență, a luat astăzi o dimensiune mondială, până într-acolo încât putem vorbi de o *globalizare a indiferenței*. Este vorba de o problemă pe care, ca creștini, trebuie să o înfruntăm. Când poporul lui Dumnezeu se convertește la iubirea lui, găsește răspunsurile la acele întrebări pe care istoria le pune fără încetare. Una din provocările cele mai urgente la care vreau să mă opresc în acest *Mesaj* este globalizarea indiferenței.

Indiferența față de aproapele și față de Dumnezeu este o ispită reală și pentru noi, creștinii. Avem de aceea nevoie să auzim în fiecare Post Mare strigătul profetilor care își ridică vocea și ne trezesc.

Dumnezeu nu este indiferent față de lume, dar o iubește până la a-l da pe Fiul său pentru mântuirea fiecărui om. Prin întrupare, prin viața pământească, prin

moartea și învierea Fiului lui Dumnezeu, se deschide pentru totdeauna ușa dintre Dumnezeu și om, dintre cer și pământ. Biserica este ca o mână care ține deschisă această ușă prin proclamarea Cuvântului, celebrarea Sacramentelor, mărturia credinței care devine eficace prin intermediul carității (cf. *Galateni 5, 6*). Cu toate acestea, lumea tinde să se închidă în ea însăși și să închidă acea ușă prin care Dumnezeu intră în lume și lumea în El. Astfel, mâna, care este Biserica, nu trebuie să se mire niciodată dacă este respinsă, strivită și rănită.

Poporul lui Dumnezeu are nevoie de aceea de reînnoire pentru a nu deveni indiferent și pentru a nu se închide în sine. Aș vrea să vă propun trei pași de meditat pentru această reînnoire.

1. „*Dacă un mădular suferă, toate măduarele suferă împreună cu el*” (1 Cor 12, 26) – Biserica

Caritatea lui Dumnezeu care distruge acea închidere în sine mortală care este indiferența, ne este oferită de Biserică prin învățătura ei și, mai ales, prin mărturia ei. Dar se poate da mărturie numai pentru ceva care a fost experimentat mai înainte. Creștinul este cel care îi permite lui Dumnezeu să-l înveșmânteze cu bunătatea și milostivirea sa, să-l îmbrace cu Cristos, pentru a deveni asemenea Lui, slujitor al lui Dumnezeu și al oamenilor. Ne amintește bine acest lucru liturgia din Joia Sfântă prin ritualul *spălării picioarelor*. Petru nu a vrut ca Isus să-i spele picioarele, dar apoi a înțeles că Isus nu vrea să fie doar un exemplu pentru cum trebuie să ne spălăm picioarele unii altora. Această slujire o poate face numai cel care mai întâi a lăsat ca picioarele să-i fie spălate de Cristos. Numai acesta „*are parte*” cu el (*In 13, 8*) și în acest fel poate să-l slujească pe om.

Postul Mare este un timp prielnic

pentru a ne lăsa sluiți de Cristos și în acest fel să devenim asemenea Lui. Aceasta are loc atunci când ascultăm Cuvântul lui Dumnezeu și când primim sacramentele, mai ales Euharistia. În ea devenim ceea ce primim: trupul lui Cristos. În acest trup, acea indiferență care pare să pună stăpânire atât de des asupra inimilor noastre, nu are loc. Căci cel care este al lui Cristos, aparține unui singur trup și în El unul nu poate fi indiferent față de ceilalți. „*Așadar, dacă un mădular suferă, toate mădulele suferă împreună cu el; și dacă un mădular este cinstit, toate mădulele se bucură împreună cu el*” (1 Cor 12,26).

Biserica este „*communio sanctorum*” (împărtășirea sfinților) pentru că participă sfinții, dar și pentru că este comuniune cu realitățile sacre: iubirea lui Dumnezeu care ne-a fost revelată în Cristos și toate darurile sale. Printre acestea se află și răspunsul celor care s-au lăsat cuprinși de atare iubire. În această comuniune a sfinților și în această participare la realitățile sacre nimeni nu posedă doar pentru sine, dar ceea ce unul are, este pentru toți. Și cum suntem legați în Dumnezeu, putem face ceva și pentru cei de departe, pentru cei la care, numai prin puterile noastre, nu vom reuși niciodată să ajungem, pentru că împreună cu ei și pentru ei îl rugăm pe Dumnezeu să ne deschidem cu toții la lucrarea mântuirii sale.

2. „Unde este fratele tău?” (Facere 4, 9) - Parohiile și comunitățile

Cele spuse pentru Biserica universală este necesar să le traducem în viața parohiilor și comunităților. Se reușește în aceste realități ecleziale să se experimenteze că facem parte dintr-un singur trup? Un trup care în același timp primește și împărtășește ceea ce Dumnezeu vrea să dăruiască? Un trup, care cunoaște și care se îngrijește de membrele sale mai slabe, sărace și mici? Sau ne refugiem într-o iubire universală care se

angajează departe în lume, dar îl uită pe Lazăr cel așezat în fața propriei noastre uși închise? (cf. Lc 16,19-31).

Pentru a primi și a face să rodească pe deplin ceea ce Dumnezeu ne dă trebuie să fie depășite granițele Bisericii în două direcții.

În primul rând, unindu-ne cu Biserica din cer în rugăciune. Atunci când Biserica pământească se roagă, se instaurează o comuniune de slujire reciprocă și de bine care ajunge până în fața lui Dumnezeu. Cu sfinții care au găsit plinătatea lor în Dumnezeu, formăm parte din acea comuniune în care indiferența este învinsă de iubire. Biserica din cer nu este triumfătoare pentru că a întors spatele suferințelor lumii și se bucură singură. Mai degrabă, sfinții pot deja să contemple și să se bucure de faptul că, prin moartea și învierea lui Isus, au învins definitiv indiferența, împietrirea inimii și ura. Atât timp când această victorie a iubirii nu pătrunde toată lumea, sfinții merg cu noi încă pelerini. Sfânta Tereza de Lisieux, învățător al Bisericii, scria convinsă că bucuria în cer pentru victoria iubirii răstignite nu este deplină până când chiar și un singur pe pământ suferă și geme: „*Mă bazez mult să nu rămân inactivă în cer, dorința mea este de a mai lucra pentru Biserică și pentru suflete*” (Scrisoare 254 din 14 iulie 1897).

Și noi suntem părtași de meritele și de bucuria sfinților și ei participă la lupta noastră și la dorința noastră de pace și de reconciliere. Bucuria lor pentru victoria lui Cristos înviat este pentru noi motiv de forță pentru a depăși atâtea forme de indiferență și de împietrire a inimii.

Pe de altă parte, fiecare comunitate

creștină este chemată să treacă pragul care o pune în relație cu societatea care o înconjoară, cu săracii și cei de departe. Biserica prin natura sa este misionară, nu concentrată asupra ei însăși, ci trimisă la toți oamenii.

Această misiune este misiunea răbdătoare a Celui care vrea să ducă la Tatăl toată realitatea și pe fiecare om. Misiunea este ceea ce iubirea nu poate să nu spună. Biserica îl urmează pe Isus Cristos pe drumul care o conduce la fiecare om, până la marginile pământului (cf. *Fap 1, 8*). Astfel putem să vedem în aproapele nostru pe fratele și sora pentru care Cristos a murit și a înviat. Ceea ce am primi, am primit și pentru ei. Și la fel, ceea ce acești frați au este un dar pentru Biserică și pentru întreaga omenire.

Iubiți frați și surori, ce mult doresc ca locurile în care se manifestă Biserica, parohiile noastre și comunitățile noastre în mod deosebit, să devină insule de milostivire în mijlocul mării indiferenței!

3. „Întăriți-vă inimile!” (*Iac 5, 8*) - Fiecare credincios

Și ca indivizi avem ispita indiferenței. Suntem sătui de știri și imagini tulburătoare care ne relatează suferința umană și simțim în același timp toată incapacitatea noastră de a interveni. Ce-i de făcut pentru a nu ne lăsa absorbiți de acest vârtej de înspăimântare și de nepuțință?

În primul rând, putem să ne rugăm în comuniunea Bisericii pământești și cerești. Să nu neglijăm forța rugăciunii a atâtor! Inițiativa *24 de ore pentru Domnul*, care doresc să se celebreze în toată Biserica, și la nivel diecezan, în zilele de 13 și 14 martie, vrea să dea exprimare acestei necesități a rugăciunii.

În al doilea rând, putem ajuta cu gesturi de caritate, ajungând atât la cei de aproape cât și la cei de departe, grație atâtor organisme de caritate ale Bisericii. Postul Mare este un timp propice pentru a arăta acest interes față de celălalt cu un semn, chiar mic, dar concret, al participării noastre la umanitatea comună.

Și în al treilea rând, suferința celuilalt constituie o chemare la convertire, pentru că nevoia fratelui îmi amintește fragilitatea

vieții mele, dependența mea de Dumnezeu și de frați. Dacă noi cerem cu umilință harul lui Dumnezeu și acceptăm limitele posibilităților noastre, atunci ne vom încrede în posibilitățile infinite pe care le păstrează iubirea lui Dumnezeu. Și vom putea rezista ispitei diabolice care ne face să credem că putem să ne mântuim și să mântuim lumea singuri.

Pentru a depăși indiferența și pretențiile noastre de atotputernicie, aș vrea să cer tuturor să trăiască acest timp al Postului Mare ca un parcurs de formare a inimii, așa cum a avea să spună Benedict al XVI-lea (Scrisoarea enciclică *Deus caritas est*, 31). A avea o inimă milostivă nu înseamnă a avea o inimă slabă. Cine vrea să fie milostiv are nevoie de o inimă puternică, trainică, închisă în fața ispitorului, dar deschisă în fața lui Dumnezeu. O inimă care să se lase pătrunsă de Duhul Sfânt și să ducă pe drumurile iubirii pe care îi pe frați și pe surori. În fond, o inimă săracă, adică una care cunoaște propriile săracii și se dedică pentru celălalt.

Pentru aceasta, iubiți frați și surori, doresc să-l rog cu voi pe Cristos în acest Post Mare: „*Fac cor nostrum secundum cor tuum*” - „*Fă inima noastră asemenea cu Inima ta*” (Rugăciune din *Litania la Preasfânta Inimă a lui Isus*). Atunci vom avea o inimă puternică și milostivă, vigilentă și generoasă, care nu se lasă închisă în ea însăși și nu cade în vârtejul globalizării indiferenței.

Cu această dorință, asigur rugăciunea mea pentru ca fiecare credincios și fiecare comunitate eclezială să parcurgă cu rod itinerarul Postului Mare, și vă cer să vă rugați pentru mine. Fie ca Domnul să vă binecuvânteze și Sfânta Fecioară Maria să vă păzească.

Din Vatican, 4 octombrie 2014

Sărbătoarea sfântului Francisc de Assisi,

Franciscus

(Traducere de pr. Mihai PĂTRAȘCU)

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

IULIU MANIU „A STAT CU SATUL LA MASĂ”

Și în acest an, marele om politic Iuliu Maniu, a fost pe buzele și în gândul celor prezenți la evenimentul de comemorare de la Bădăcin. Cu toții ne-am amintit de marea personalitate sălăjeană care a marcat un capitol important al istoriei țării noastre. El, Sfinxul, a adunat, ca în fiecare an, un număr mare de oameni în jurul amintirii lui. El care a fost cel mai de temut adversar politic, datorită verticalității și rigorii de care a dat dovadă pe parcursul celor 56 de ani de carieră politică, acum, într-un moment destul de îndepărtat de la moartea lui, dar totuși, existent, este respectat, iar în fața realizărilor lui se apleacă cei mai înalți urmași vrednici ai lui, atât oameni politici și oficialități, cât și oameni simpli care înțeleg, poate, cel mai bine, ce a fost cu adevărat Maniu, neavând filtre inoculate.

Toată activitatea de ieri, 8 februarie, a pornit cu celebrarea Sfintei Liturghii, amintind de modelul pe care ni l-a lăsat Maniu. Un model de om drept, care a lăsat normele moralei creștine să-i ghideze cei 80 de ani ai vieții. Slujba a deschis sufletele celor prezenți pentru a putea pătrunde acolo, în locul în care Iuliu Maniu a simțit dragostea pentru țară. Preoții care au oficiat au fost Vicarul Foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș; parohul din Bădăcin, Cristian Borz și preotul Marius Crișan. După Sfânta Liturghie, a fost ridicat un parastas în memoria Sfinxului, care, din nou, i-a adunat pe toți în jurul flăcării care a ars atât de puternic în sufletul lui Maniu, atunci când a fost închis și torturat în temnițele comuniste.

*„Cerne, Doamne, liniștea uitării peste
nesfârșita suferință”*

După acest moment emoționant, am coborât în locul în care este conservată

o parte din viața marelui om politic, și anume muzeul de la demisolul bisericii. Obiectele lui și toată istoria expusă pe pereții muzeului au fost martorele unui simpozion la care au luat parte oameni de seamă, dar și simpli săteni. Aici, au transmis mesajele lor Directorul Executiv al Fundației „Corneliu Coposu”, Ion-Andrei Gherasim, monograful familiei Coposu, cercetător științific dr. Marin Pop, fostul paroh Greco-Catolic al Bădăcinului, Gheorghe Țurcaș, primarul orașului Șimleu-Silvaniei, Septimiu Țurcaș, stră-strănepoata lui Iuliu Maniu, Livia Boilă, iar gazda, care a și moderat întregul moment, a fost preotul paroh Cristian Borz. La finele simpozionului, celor prezenți li s-a oferit un prilej prin care să mediteze la versurile cântecului „Rugă” compus de Corneliu Coposu, continuatorul lui Iuliu Maniu. Acest cântec exprimă suferința imprimată și resemnarea că Dumnezeu va așterne pacea peste „ogorul năpădit de ură”.

Chiar și vremea a cernut lacrimile sale albe pentru cel care a murit izolat, într-o celulă rece. Loviți pe fețe de biciul aspru al vremii, ne-am îndreptat pașii spre Căminul Cultural din sat, într-o stare de melancolie și zbucium interior. Acolo, ne-am așezat cu toții la masă, urmând să asistăm la un

Bădăcin, un loc atât de sfânt al acestui neam, dar din păcate atât de uitat

„Eu am venit cu sufletul deschis, pentru mine, ziua de ieri este una dintre cele mai importante din viața mea, pentru simplul motiv că am participat la manifestările de la Bădăcin, un loc atât de sfânt al acestui neam, dar din păcate atât de uitat. Când spun uitat, mă gândesc la faptul că nu numai eu, cred că fiecare român are datoria morală să facă tot posibilul, așa cum se spunea la un moment dat «Donați un

program artistic susținut de Corul din Bădăcin, Grupul folk și Clubul Elevilor din Șimleu-Silvaniei. Înaintea programului artistic, a urcat pe scenă co-președintele Alianței pentru Restaurarea Monarhiei, Marilena Rotaru și președintele Alianței Civice din România, Constantin Marțian, fiecare ținând un scurt discurs. A urmat, mai apoi, prezentarea proiectului de reabilitare a Casei Memoriale „Iuliu Maniu”, care se află într-o stare avansată de degradare. Acest ultim moment a adus tăcere în sală și o licărire de speranță că poate, cândva, cumva, vom putea salva acest monument.

leu pentru Ateneu!», să doneze fiecare ceva din puținul pe care îl are, pentru ca această casă care este într-o stare avansată de degradare, a marelui Iuliu Maniu, să fie refăcută așa cum își dorește acest inimos părinte Cristian Borz, de atâta timp. Am plecat cu speranța de acolo că Dumnezeu ne va ajuta să refacem casa, cu toții, și aici nu mai contează că suntem țărăniști, liberali sau din alte partide. Aici contează să ne gândim că Maniu a făcut România Mare, că a fost de trei ori prim-ministru al acestei țări și că tot ce a făcut el cu modestie, a făcut pentru poporul său, și datoria noastră, a tuturor, este să lăsăm disputele și să ne gândim că există un loc în România care merită toată atenția noastră, prin această donație pe care trebuie să o facem fiecare. Faptul că am văzut foarte mulți tineri la Bădăcin, care l-au omagiat pe Iuliu Maniu, n-a fost decât o speranță că generația tinerilor nu este cea care acum este atât de hulită, pentru că generația elitei noastre vine de la sat. Și dacă de la sat am putea să construim, ar fi extraordinar. (...) Județul Sălaj, pentru mine este un loc aparte (...) care a dat naștere unor iluștri oameni (...), întotdeauna voi veni cu mare în drag în acest județ, întotdeauna mă voi pleca în fața jertfei înaintașilor noștri (...)", a declarat Directorul Executiv al Fundației „Corneliu Coposu”, Ion-Andrei Gherasim.

Muzeul de la subsolul bisericii greco-catolice din Bădăcin, dedicat „Sfinxului” Iuliu Maniu

Ioana GALE

(sursa www.salajulpursisimplu.ro)

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

RECULEGERE SPIRITUALĂ

Lunar, preoții greco-catolici din Protopopiatul Șimleu Silvaniei participă la o reculegere spirituală. Întâlnirea din această lună a avut loc ieri, 13 februarie, și s-a desfășurat la Porț, în biserica monument istoric din localitate.

Programul a început la ora 10.00, cu celebrarea slujbei religioase, după care preoții s-au deplasat la Marca, unde au vizitat biserica nouă aflată în construcție. Reîntorși în satul Porț, clericii au discutat probleme administrative, după care a urmat meditația despre Postul Mare – care va începe pe data de 23 februarie – și a fost ținută de preotul Ciprian Burdaș.

Următoarea reculegere spirituală se va organiza la Plopiș, în jurul datei de 15 martie.

Ioana GALE

(sursa www.salajulpursisimplu.ro)

POEZII

ORATORIU

de Pr. Pavel Tegzeș

*Țâșnesc din genune spre piscuri celeste,
Pe aripi de cuget, în zbor avântat,
Cutreier tărâmurii cu vrăji de poveste,
Să-ți pipăi prezența ascunsă în dat.*

*Pătrund în grădina cu garduri de spumă,
Atras de concertul pe care-l ofer
Năluci îmbrăcate în straie de humă,
Pe scena imensă cu margini de cer.*

*Aleargă pe strune arcușuri măiestre,
Își umflă plămâni, vestiți suflători,
Vibrează timpanii celebrei orchestre,
Nechezuri și triluri răsună din zori.*

*Bărbați în armură, cu fețele pale,
Cu plete de aur și ochi de topaz,
Femei grațioase cu brâu de sepale,
Cu ochi de stamine și rumen obraz.*

*Copii și copile, cu părul de boare,
Cu ochii de rouă și chipul de lut,
Ansambluri corale, pe stive de zare
Susțin orchestrații, cu părți de cor mut.*

*Măreț la pupitru, pe culmi siderale,
Umbrat de cortină, de duh și mister,
Conduci cu bagheta decretelor Tale
Întreg universu-n concert efemer.*

*Nimicul slăvește bagheta Preasfântă
Cu solo de voce-n concertul Divin,
Că toate prin mine, Mărirea îți cântă,
Stăpân peste fire, Etern Elohim.*

NAUFRAGIU

de Pr. Pavel Tegzeș

În primăvara caldă a vieții,
Atâtea flori în inimi înfloresc.
Si vise aurite licăresc
In zarea însorit-a tinereții.

Adesea norii negrii se adună,
În zarea luminosului liman,
Se-ncruntă fața blândului ocean
Și ne trezim în crâncenă furtună.

Ne credem Feți Frumoși si Cosânzene,
Ieșiți din pagini albe de povești,
Ne desfătăm în armonii cerești,
Cu raza bucuriilor sub gene.

Ce viscol cu suflarea înghețată,
Ce val întărâtat de ură grea,
Se năpustiră crunt asupra mea,
Și-mi sfărâmară barca-naripată.

Cu sulița înfiptă-n idealuri,
Cu năzuința vas și crezul scut,
Navigatori spre țărni necunoscut
Ne aruncăm încrezători în valuri.

Din basmul ce mi-a ferecat florarul,
A mai rămas epava unui vis,
Și-n locul unui dulce paradis,
Tristețea, neputința și amarul.

Sorbim întinderile cu nesațiu,
Lăsând pe chei trecutul diafan
Ne deapănă viața an cu an,
Bătrânul Cronos, rătăcind prin spațiu.

Cu prova spartă, văduvit de vele,
Cu beznă-n minte și deșert în piept,
Spre Tine, Doamne, ochii mi-i îndrept,
In naufragiul vieții mele.

Vor, Doamne, valuri să mă-ngroape
Iar Uraganul vâjâie mereu,
Întinde-mi mâna, Dumnezeu meu,
Și dă-mi puteri să Te urmez pe ape.

SLUGA TUTUROR

de Pr. Pavel Tegzeș

Tresaltă Cerul plin de admirare,
Mister necunoscut s-a luminat.
Stăpânul cel Nemărginit de Mare,
În Pântec de Fecioară s-a-ntrupat.

Răsare pe Pământ Cerescul Soare,
Misterul Nepătruns S-a revelat,
Și predic-adevărul cu ardoare,
Lumina lumii, lume-a luminat.

Se naște Bogăția Nesecată,
În ieslea Peșterii din Betleem,
Se face Om, Ființa Necreată,
Să izbăvească lumea din blestem.

Se zbate în piroane Nemurirea,
Stăpânul Vieții moare răstignit.
Voind să mântuiască Omenirea,
Cristos pe Sine Însuși S-a jertfit.

S-ascunde Preamărita Maiestate,
În bojdeuca sfântului Lemnar,
Și crește Negrăita Bunătate,
În Nazaretul inundat de Har.

S-a dăruit Iubirea Nesfârșită,
Drept preț de ispășire fraților.
S-a nimicit Puterea Infinită,
Primind să fie, Sluga tuturor.

Hai, frate să-mplinim cu-nflăcărare,
Cuvântul Marelui Învățător.
Acel ce va voi să fie mare,
Să fie servitorul tuturor.

ASCULTĂ !!!

RADIO MARIA

O rază de lumină pentru sufletul tău!

Baia Mare 95,4 FM

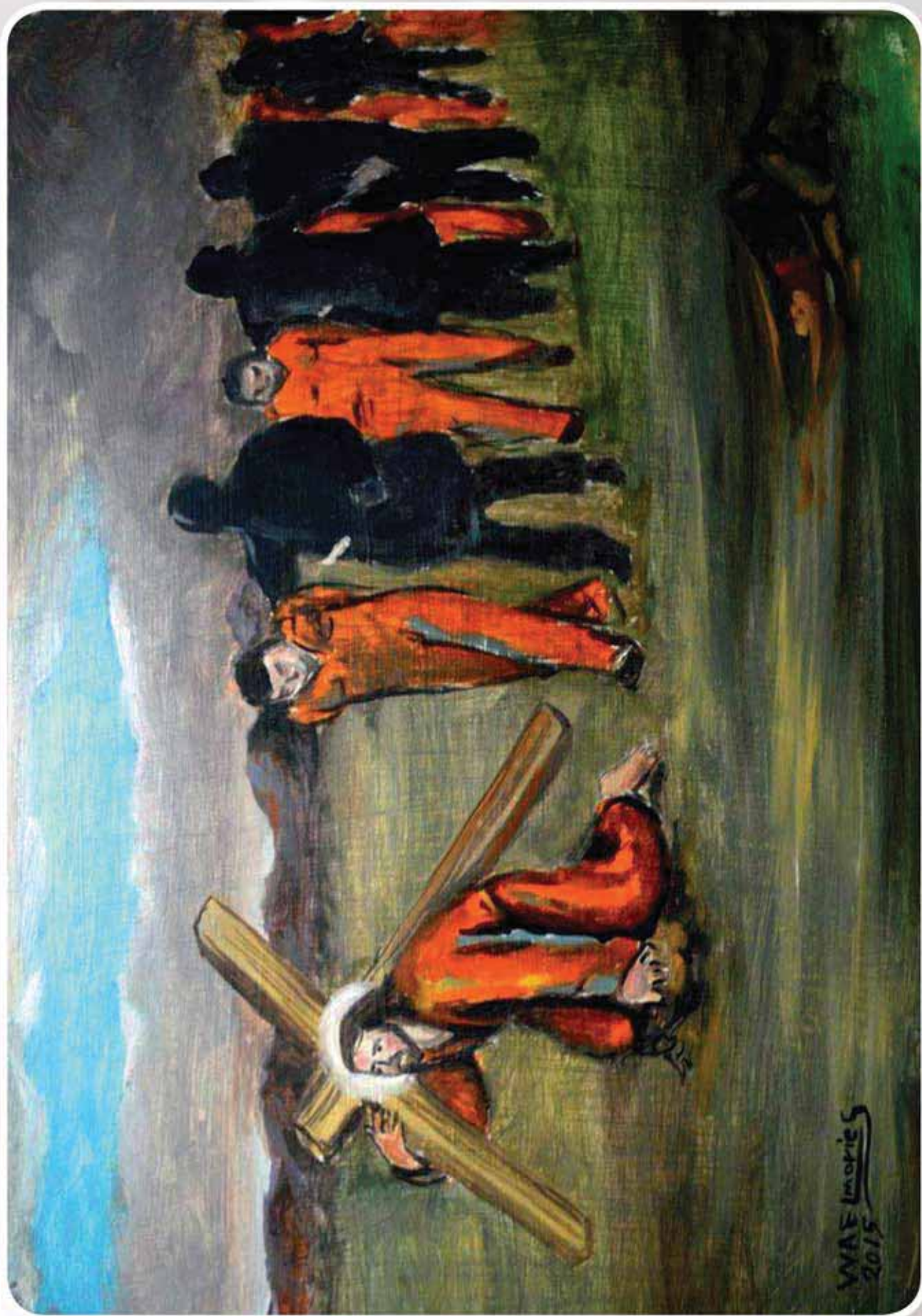
Oradea 102,2 FM

Zalău 92,5 FM

Blaj 94,4 FM

SATELIT - - CABLU TV

www.radiomaria.ro

Martiri ai secolului XXI